საქართველოს რესპუბლიკა

იმისთანა წმინდა საქმეში, როგორიც ბოლოდროინდელი სიფცოვაა, ფცუილებით და ჭორებით ბუნთის გაფანა ყველა უკადრისობაზე უსაძაგლესია.

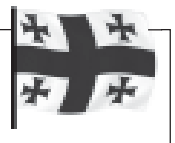

დაარსებულია 1918 წელს.

პარასკევი, 24 აპრილი, 2009 წელი.

№ 81 (6182)

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@ayety.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika

ფასი 50 თეთრი.

ვინ დაარღვია ომის კანონი?..

ინტერვიუ ორგანიზაცია „HUMAN RIGHTS WATCH“-ის სამხედრო ექსპერტთან ბონი დოჩერტისთან

5

საკაშვილი წინამორბედივით ჩაილურის წყალს დალევს

2

რა მესიჯი მიიღო გია თორთლაძემ რადიკალი ოპოზიციონერისგან?

ყრუ ისტორია

ოლეგ ბღაჟბას და სტანისლავ ლაკობას „აფხაზეთის ისტორიის“ სახელმძღვანელოს შესახებ

7

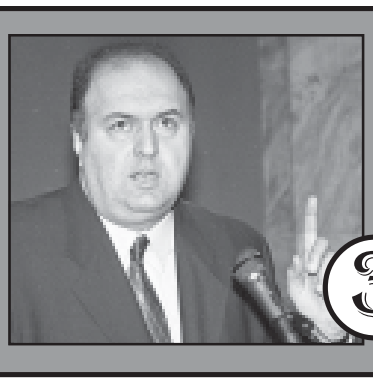

აკაკი ასათიანი:

აბა, საკაშვილი ეგრევე გამოვიდოდა და იტყოდა, ხალხო, ნავედიო?!

3

ნოდარ სარჯველაძე: ვითარება ჩიხური და ნამდვილად არანორმალურია

3

რუსეთის მიმართ საქართველოს ხელისუფლების პოლიტიკა დროის კონტექსტიდან ამოვარღნილია

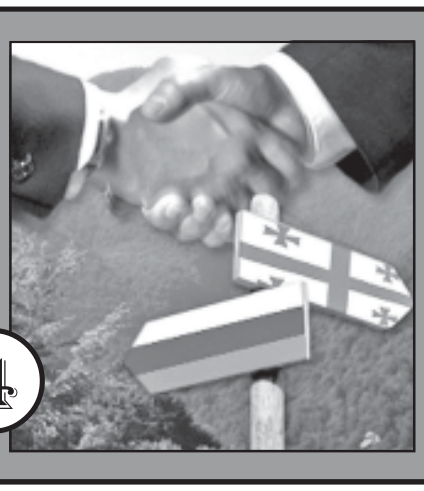

4

გზა კარგი კია, მაგრამ არა შმთავრესი!

6

8 ახალი გამყინვარება ნატოსა და რუსეთს შორის

◎ პროტესტი

სააკაშვილი წინამორბედივით ჩაილურის წყალს დალევს

გუშინწინ რუსთაველის გამზირზე მიმდინარე საპროტესტო აქციას საქართველოს სხვადასხვა რეგიონიდან ჩამოსული ხუთი ათასამდე მომიტინგე შეუერთდა. პროტესტანტებმა ღამე პარლამენტის წინ დადგმულ საკნებში გაათენეს და როგორც თვითონ აცხადებენ, საკაშვილის გადადგომამდე შინ არ დაბრუნდებიან...

მეტიც, ოპოზიციის ლიდერების განმარტებით, უახლოეს დღეებში რეგიონებიდან მანიფესტანტთა ახალი ნაკადიც ჩამოვა, რომლებიც, სავარაუდოდ, პრეზიდენტის კანცელარიისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროს შენობის პიკეტირებაში მიიღებენ მონაწილეობას...

...რა განწყობით ჩამოვიდნენ პროტესტანტები რეგიონებიდან და ვინ უზრუნველყო მათი ტრანსპორტირება ამაზე თავად ჩამოსულ მომიტინგეებს გავესაუბრეთ:

თეიმურაზ რუხაძე, ზესტაფონი: „ჩვენი ჩამოსვლის უმთავრესი მიზეზი და მიზანი ერთია – მიხეილ სააკაშვილის უპირობო გადადგომა. დარწმუნებული ვარ, ამ მიზანს მალე მივაღწევთ, ვინაიდან ხალხის ნებას წინ ვერაფერი აღუდგება...

...არავითარი ანგარება ჩვენ არ

გვამოძრავებს, ჩამოვედით ჩვენი ნებით, ჩვენი ხარჯით და ინიციატივით. არსად წასვლას არ ვაპირებთ, აქ ვიდგებით ბოლომდე, ვიდრე ეს დამაძცევარი არ დაემხობა“...

როზა ლორთქიფანიძე, ქუთაისი: „ამ ორი დღის წინათ ქუთაისში ჩამოვიდა კულტურის მინისტრი ნიკა რურუა, რომელსაც ადგილობრივმა მოსახლეობამ გადაუკეტა გზა და ქალაქში შესვლის უფლება არ მისცა. იძულდნ კისრისტეხვით გამოქცეულ მინისტრს უკან გამოედევნა მომიტინგეთა საკმაოდ დიდი კოლონა და როგორც ხედავთ, ჩამოვყევით თბილისამდე... წამომსვლელი კიდევ ბევრია, მაგრამ მათი ერთბაშად ჩამოყვანა ჯერჯეროობით ვერ ხერხდება, თუმცა უახლოეს დღეებში ისინი აუცილებლად ჩამოვლენ და ჩვენს გვერდით დადგებიან“...

გოჩა აზიმანაშვილი, ქარელის რაიონი: მე მგონი დღეს სალაპარაკო არ უნდა იყოს სააკაშვილის გადაყენების მოთხოვნა – ამ კაცმა თავისი ექვსწლიანი მმართველობის განმავლობაში ქვეყანა ჯოჯოხეთს დაამსგავსა, დაგვაქცია და გაგვანადგურა. გაყიდა ყველაფერი – ტყე, მთა, ბარი და მათ შორის ყველაზე მნიშვნელოვანი სტრატეგიული ობიექტები... ქართველი ხალხი მათხოვრად აქცია, მოსახლეობას სული ამოხადა და განა ეს საკმარისი არ არის იმისთვის, რომ გადადგეს?!.

...ხალხს მეტის ატანა არ შეუძლია, სააკაშვილის ბრიყვული გამოხდომები ყველას ყელში ამოუვიდა. ჩვენ ახლა ერთადერთი გამოსავალი გვაქვს – უნდა გავუშვათ, უფრო სწორად, უნდა გადავაგდოთ ეს მოლალატე მთავრობა, თორემ სულ მალე ის მდგომარეობაც სანატრელი გაგვიხდება, რომელშიც ახლა ვართ“...

ჯამგულ ხოზრევანიძე, აჭარა: „ჩვენ ჩამოვედით ჩვენი ინიციატივით, რათა გამოგვეხატა ჩვენი პროტესტი ქვეყანაში არსებული უსამართლობისა და ს

◎ ᲝᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲐ

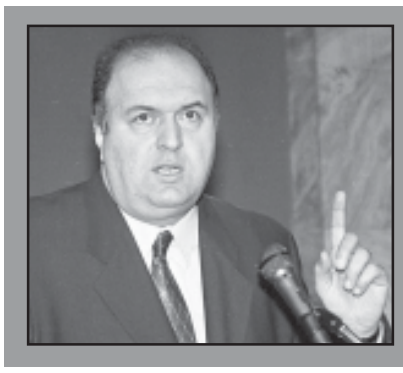

ᲒᲐᲖᲐᲤᲮᲣᲚᲘᲡ სიოსა და ქარს, წვიმასა და მომიტინგეთა გათხვრილ ფეხსაცმელს დაუნდობლად გააქვს და გამოაქვს რუსთაველზე დაგროვილი ნაგავი, ლამისაა სააკაძის მოედნამდე – მერიის შესასვლელამდე ჩაიტანოს, მაგრამ ყურს არავინ იბერტყავს. გიგი უგულავამ, გადაჭარბებული სიფრთხილის გამო, მეეზოვეები რუსთაველსა და მიმდებარე ტერიტორიას მოარიდა. საზოგადოებისთვის ცნობილმა ქალბატონებმა ერთხელ დაგავეს, ორჯერ დაგავეს, მაგრამ მერე – არა.

პარლამენტი კი დაკეტილია, ისედაც მძიმე კარებში ჭიანჭველაც კი ვერ შეძვრება, მაგრამ ექვსწუთიან შეკრებებს პარლამენტარები მაინც ახერხებენ. როგორც ამბობენ, ისინი თურმე გვირაბებით შედიან და გამოდიან. შესასვლელთან ახალგაზრდები მორიგეობენ, კიბეზე ჩამომჯდარნი ხან ბანქოს თამაშით ერთობიან, ხან ხმამაღალი შეძახილით: „მიშას გარეშე საქართველოს გა-უ-მარ-ჯოს!“

მიშა წასვლას ჯერ არსად არ აპირებს, თუმცა აქციაზე მისულები იმედს არ კარგავენ, მით უმეტეს, რომ ამ იმედს ოპოზიციონერი ლიდერები მუდმივად აღვივებენ. ისინი ადრე სიტყვის შეზღუდვასა და თავისუფალ ეთერს უჩიოდნენ და უჩივიან კიდეც, მაგრამ პარლამენტის წინ დადგმულ ტრიბუნას ეს არტახები აბსოლუტურად მოხსნილი აქვს, ხოლო „საკნის“ გისოსებს მიღმა და გამოღმა ყველაფერი შეიძლება ილაპარაკონ, ყველაფერი, რაც ენის წვერზე მოადგებათ.

*და მაინც სანამ შეიძლება გაგრძელდეს ეს უმართავი სიტუაცია რუსთაველზე, მშვიდობიანი არეულობა და პროტესტი, რაშია ამ სიტუაციიდან გამოსავალი, ამ კითხვით მივმართეთ მიტინგზე მისულ ტრადიციონალისტების ლიდერს **ᲐᲙᲐᲙᲘ ᲐᲡᲐᲗᲘᲐᲜᲘ**:*

ᲐᲙᲐᲙᲘ ᲐᲡᲐᲗᲘᲐᲜᲘ:

ᲐᲑᲐ, ᲡᲐᲐᲙᲐᲨᲕᲘᲚᲘ ᲔᲒᲠᲔᲕᲔ ᲒᲐᲛᲝᲕᲘᲓᲝᲓᲐ ᲓᲐ ᲘᲢᲧᲝᲓᲐ, ᲮᲐᲚᲮᲝ, ᲬᲐᲕᲔᲓᲘᲝ?!

– ᲔᲠᲗᲐᲓᲔᲠᲗᲘ ᲒᲐᲛᲝᲡᲐᲕᲐᲚᲘᲐ – ᲡᲐᲐᲙᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲬᲐᲡᲕᲚᲐ, ᲡᲮᲕᲐ ᲒᲐᲛᲝᲡᲐᲕᲐᲚᲘ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ.

– ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲔᲜᲢᲘ ᲐᲠᲐᲗᲣ ᲛᲘᲓᲘᲡ, ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐ ᲣᲒᲣᲚᲔᲑᲔᲚᲧᲝᲤᲡ ᲡᲐᲞᲠᲝᲢᲔᲡᲢᲝ ᲛᲘᲢᲘᲜᲒᲔᲑᲡᲐᲪ ᲙᲘ, ᲐᲠ ᲒᲔᲙᲐᲠᲔᲑᲐᲗ.

– ᲐᲑᲐ, ᲔᲒᲠᲔᲕᲔ ᲒᲐᲛᲝᲕᲘᲓᲝᲓᲐ ᲓᲐ ᲘᲢᲧᲝᲓᲐ, ᲮᲐᲚᲮᲝ ᲬᲐᲕᲔᲓᲘᲝ?! ᲯᲔᲠ ᲐᲡᲔ ᲐᲙᲔᲗᲔᲑᲡ ᲓᲐ ᲑᲝᲚᲚᲝᲡ ᲛᲘᲓᲘᲡ.

– ᲐᲥᲪᲘᲔᲑᲘ ᲓᲠᲝᲨᲘ ᲒᲐᲘᲬᲔᲚᲐ, ᲠᲝᲒᲝᲠ ᲤᲘᲥᲠᲝᲑᲗ, ᲮᲝᲛ ᲐᲠ ᲓᲐᲕᲐᲠᲓᲔᲑᲐ ᲡᲐᲞᲠᲝᲢᲔᲡᲢᲝ ᲛᲣᲨᲢᲘ?

– ᲔᲡ ᲘᲝᲚᲘ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ, ᲠᲗᲣᲚᲘ ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲐᲐ. ᲠᲐᲓᲘᲙᲐᲚᲣᲠ ᲒᲖᲔᲑᲡ ᲐᲠ ᲛᲘᲕᲛᲐᲠᲗᲐᲕᲗ, ᲠᲐᲓᲒᲐᲜ ᲩᲕᲔᲜ ᲐᲠ ᲕᲘᲪᲘᲗ, ᲠᲣᲡᲔᲗᲘ ᲠᲐᲡ ᲛᲝᲘᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲡ. ᲭᲙᲣᲐ ᲐᲠᲐ ᲐᲥᲕᲡ ᲠᲣᲡᲔᲗᲡ ᲓᲐ ᲐᲛᲘᲢᲝᲛ ᲐᲜᲑᲐᲠᲘᲨᲡ ᲕᲣᲬᲔᲕᲗ, ᲠᲝᲛ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ ᲐᲠ ᲛᲝᲬᲔᲓᲔᲡ ᲠᲐᲛᲔ.

– ᲠᲐᲡ ᲜᲘᲨᲜᲐᲕᲡ „ᲐᲜᲑᲐᲠᲘᲨᲡ ᲕᲣᲬᲔᲕᲗ“, ᲡᲮᲕᲐ ᲐᲚᲢᲔᲠᲜᲐᲢᲘᲣᲚ ᲒᲖᲐᲡᲐᲪ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲕᲓᲗ, ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲤᲐᲥᲢᲝᲠᲘ ᲠᲝᲛ ᲐᲠ ᲧᲝᲤᲘᲚᲘᲧᲝᲗ?

– ᲕᲗᲕᲘᲥᲕᲐᲗ, ᲔᲡ ᲘᲥᲜᲔᲑᲝᲓᲐ ᲞᲐᲠᲚᲐᲛᲔᲜᲢᲘᲡ ᲨᲔᲜᲝᲑᲘᲡ ᲨᲢᲣᲠᲛᲘᲗ ᲐᲚᲔᲑᲐ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲮᲐᲚᲮᲘ ᲓᲒᲐᲡ ᲓᲐ ᲐᲡᲔᲗᲘ ᲐᲙᲔᲗᲔᲑᲡ ᲐᲠᲝᲤᲔᲡᲢᲡ.

– ᲞᲐᲠᲚᲐᲛᲔᲜᲢᲡ ᲨᲢᲣᲠᲛᲘᲗ ᲐᲚᲔᲑᲐ ᲠᲐᲓ ᲣᲜᲓᲐ, ᲘᲡᲔᲓᲐᲪ ᲞᲐᲠᲐᲚᲘᲖᲔᲑᲣᲚᲘᲐ, ᲐᲠ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲔᲜ?

– ᲓᲘᲐᲮ, ᲐᲠ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲔᲜ. ᲐᲛᲒᲕᲐᲠᲘ ᲞᲐᲠᲐᲚᲘᲖᲔᲑᲐ ᲙᲘ ᲑᲝᲚᲚᲝᲡ ᲡᲐᲐᲙᲐᲨᲕᲘᲚᲡ ᲛᲝᲒᲕᲐᲨᲝᲠᲔᲑᲡ.

– ᲒᲯᲔᲠᲐᲗ, ᲠᲝᲛ ᲡᲐᲐᲙᲐᲨᲕᲘᲚᲘ ᲬᲐᲕᲐ?

– ᲠᲐᲡ ᲜᲘᲨᲜᲐᲕᲡ, ᲛᲯᲔᲠᲐ, ᲐᲑᲐ ᲐᲤᲔᲠᲘᲡᲢᲘ ᲕᲐᲠ ᲓᲐ ᲐᲛ ᲮᲐᲚᲮᲡ ᲕᲐᲢᲧᲕᲔᲑᲗ?!

– ᲐᲠᲐ, ᲣᲑᲠᲐᲚᲝᲓ ᲛᲝᲚᲝᲓᲘᲜᲘ ᲘᲧᲝ, ᲠᲝᲛ ᲗᲘᲗᲥᲝᲡ ᲛᲝᲡᲐᲮᲓᲔᲜᲘ ᲐᲚᲓᲒᲝᲛᲐᲛᲓᲔ ᲛᲝᲮᲓᲔᲑᲝᲓᲐ, ᲡᲐᲜᲐᲛ ᲯᲔᲠ ᲙᲘᲓᲔᲕ ᲘᲧᲝ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲐᲥᲢᲘᲣᲠᲝᲠᲝᲑᲐ...

– ᲠᲐᲮᲐᲜ ᲐᲥᲐᲛᲓᲔ ᲙᲐᲪᲘ ᲐᲠ ᲛᲝᲙᲕᲓᲐ, Ე. Ი. ᲣᲙᲕᲓᲐᲕᲘᲐ?

– ᲑᲔᲕᲠᲘ ᲣᲙᲕᲔ ᲐᲚᲐᲠ ᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲡ ᲬᲐᲡᲕᲚᲐᲡ.

– ᲕᲘᲡᲐᲪ ᲐᲠ ᲡᲯᲔᲠᲐ, ᲘᲡ ᲨᲘᲜ ᲘᲧᲝᲡ ᲓᲐ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲡᲐᲥᲛᲔᲡ ᲛᲘᲮᲔᲓᲝᲡ, ᲮᲝᲚᲝ ᲠᲝᲪᲐ ᲡᲐᲐᲙᲐᲨᲕᲘᲚᲘ ᲬᲐᲕᲐ, ᲛᲔᲠᲔ ᲜᲣᲠᲐᲤᲔᲠᲡ ᲜᲣ ᲛᲝᲘᲗᲮᲝᲕᲡ.

– ᲗᲥᲕᲔᲜ ᲠᲝᲪᲐ ᲐᲡᲔ ᲓᲐᲛᲐᲯᲔᲠᲔᲑᲔᲚᲘ ᲢᲝᲜᲘᲗ ᲐᲛᲑᲝᲑᲗ, ᲬᲐᲕᲐᲐᲠ, ᲘᲥᲜᲔᲑ ᲔᲠᲗᲘ-ᲝᲠᲘ ᲐᲠᲒᲣᲛᲔᲜᲢᲘᲪ ᲒᲔᲗᲥᲕᲐᲗ?

– ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘᲐ: ᲡᲐᲐᲙᲐᲨᲕᲘᲚᲛᲐ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲔᲠᲗ-ᲔᲠᲗ ᲘᲜᲢᲔᲠᲕᲘᲣᲨᲘ ᲓᲐᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐ, ᲠᲐᲢᲛᲝ ᲛᲘᲛᲐᲢᲝᲕᲔᲗᲝ. ᲡᲐ�გᲐᲠᲔᲝ ᲛᲮᲐᲠᲓᲐᲭᲔᲠᲐ ᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲔᲠᲘᲝᲖᲣᲚᲘ ᲤᲐᲥᲢᲝᲠᲘ ᲘᲧᲝ. ᲐᲭ ᲙᲘᲓᲔᲕ, ᲓᲐᲓᲘᲡ ᲓᲐ ᲠᲐᲚᲐᲪ ᲡᲘᲡᲣᲚᲔᲔᲑᲡ ᲑᲝᲓᲐᲕᲡ. ᲩᲕᲔᲜ ᲧᲕᲔᲚᲐᲡ ᲣᲜᲓᲐ ᲕᲣᲩᲕᲔᲜᲝᲗ, ᲠᲝᲛ ᲔᲡ ᲙᲐᲪᲘ ᲐᲠ ᲛᲝᲛᲘᲗᲮᲝᲕᲡ.

– ᲠᲔᲒᲘᲝᲜᲔᲑᲘ ᲛᲐᲘᲜᲪᲓᲐᲛᲐᲘᲜᲪ ᲐᲠ ᲐᲥᲢᲘᲣᲠᲝᲑᲔᲜ.

– ᲠᲔᲒᲘᲝᲜᲔᲑᲘ ᲐᲠᲐᲡᲝᲓᲔᲡ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲐᲜ ᲐᲥᲢᲘᲣᲠᲔᲑᲘ.

– ᲕᲐᲠᲓᲔᲑᲘᲡ ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲮᲝᲛ ᲘᲧᲕᲜᲔᲜ?

– ᲛᲐᲨᲘᲜ 60 ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲘ ᲰᲥᲝᲜᲓᲐ ᲡᲝᲠᲝᲡᲡ ᲩᲐᲓᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲐ 3000 ᲙᲐᲪᲘ ᲩᲐᲛᲝᲘᲧᲕᲐᲜᲔᲡ. ᲘᲡ ᲘᲚᲣᲖᲘᲐ „ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲘ-2“-ᲛᲐ ᲨᲔᲥᲛᲜᲐ. ᲠᲔᲒᲘᲝᲜᲔᲑᲨᲘᲪ ᲐᲠᲘᲐᲜ ᲡᲐᲐᲙᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲛᲝᲬᲘᲜᲐᲐᲚᲓᲒᲔᲑᲔᲑᲘ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲐᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚᲗᲕᲘᲡ ᲓᲔᲓᲐᲥᲐᲚᲐᲥᲔᲑᲨᲘ ᲪᲕᲚᲘᲐᲜ. ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲐ ᲓᲔᲓᲐᲥᲐᲚᲐᲥᲨᲘ ᲮᲓᲔᲑᲐ.

ᲔᲡᲐᲣᲑᲠᲐ
ᲗᲔᲐ ᲛᲝᲡᲘᲐ

◎ ᲗᲕᲐᲚᲡᲐᲖᲠᲘᲡᲘ

ᲜᲝᲓᲐᲠ ᲡᲐᲠᲯᲕᲔᲚᲐᲫᲔ:

ᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐ ᲩᲘᲮᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲜᲐᲛᲓᲕᲘᲚᲐᲓ ᲐᲠᲐᲜᲝᲠᲛᲐᲚᲣᲠᲘᲐ

ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐᲨᲘ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲚ ᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐᲡᲐ ᲓᲐ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲩᲘᲮᲘᲓᲐᲜ ᲒᲐᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲘᲡ ᲡᲐᲕᲐᲠᲐᲣᲓᲝ ᲒᲖᲔᲑᲖᲔ „ᲘᲜᲢᲔᲠᲞᲠᲔᲡᲜᲘᲣᲡᲘ“ ᲤᲡᲘᲥᲝᲚᲝᲒᲘ ᲜᲝᲓᲐᲠ ᲡᲐᲠᲯᲕᲔᲚᲐᲫᲔᲡ ᲔᲡᲐᲣᲑᲠᲐ.

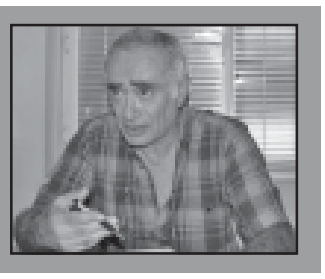

– ᲑᲐᲢᲝᲜᲝ ᲜᲝᲓᲐᲠ, ᲝᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲐᲛ ᲓᲐᲞᲘᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲛᲔᲑᲠ ᲐᲥᲪᲘᲔᲑᲘ ᲒᲐᲜᲐᲐᲮᲚᲐ, ᲙᲐᲠᲕᲔᲑᲘᲡ ᲥᲐᲚᲐᲥᲔᲑᲘᲪ ᲒᲐᲩᲜᲓᲐ, ᲛᲝᲚᲐ�პᲐᲠᲐᲙᲔᲑᲔᲑᲖᲔ ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲣᲗᲐᲕᲐᲖᲔᲑᲡ ᲝᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲐ ᲙᲕᲚᲐᲕ ᲐᲠ ᲗᲐᲜᲮᲛᲓᲔᲑᲐ, ᲠᲝᲒᲝᲠ ᲨᲔᲐᲤᲐᲡᲔᲑᲗ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲚ ᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐᲡ?

– ᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐ ᲠᲗᲣᲚᲘᲐ ᲓᲐ ᲝᲠᲘᲕᲔ ᲛᲮᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲝᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲩᲘᲮᲘᲡ ᲢᲝᲚᲤᲐᲡᲘᲐ. ᲐᲠ ᲩᲐᲜᲡ, ᲡᲐᲘᲗᲘᲙᲔᲜ ᲓᲐ ᲠᲝᲒᲝᲠ ᲣᲜᲓᲐ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲓᲔᲑᲐ ᲞᲠᲝᲪᲔᲡᲘ ᲓᲐ ᲠᲐ ᲘᲥᲜᲔᲑᲝᲓᲐ ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝ ᲒᲐᲛᲝᲡᲐᲕᲐᲚᲘ.

ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐ ᲣᲤᲠᲝ ᲛᲝᲛᲒᲔᲑᲘᲐᲜ ᲡᲘᲢᲣᲐᲪᲘᲐᲨᲘᲐ ᲘᲛ ᲛᲮᲠᲘᲕ, ᲠᲝᲛ ᲘᲡ ᲐᲛᲑᲝᲑᲡ – ᲫᲐᲚᲐᲡ ᲐᲠ ᲒᲐᲛᲝᲕᲘᲧᲔᲜᲔᲑ, ᲓᲘᲐᲚᲝᲒᲖᲔ ᲛᲝᲕᲓᲘᲕᲐᲠ, ᲓᲐᲕᲡᲬᲓᲔᲗ ᲓᲐ ᲛᲝᲕᲘᲚᲐᲪᲐᲠᲐᲙᲝᲗᲝᲗ. ᲨᲔᲛᲗᲐᲕᲐᲖᲔᲑᲔᲚᲘ ᲛᲮᲐᲠᲔ ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐᲐ ᲓᲐ ᲠᲐᲓᲒᲐᲪᲘᲡ ᲡᲗᲐᲕᲐᲖᲝᲑᲡ. ᲡᲐᲑᲝᲚᲝᲝ ᲯᲐᲛᲨᲘ, ᲕᲘᲜᲪ ᲠᲐᲓᲒᲐᲪᲘᲡ ᲡᲗᲐᲕᲐᲖᲝᲑᲡ, ᲠᲐ ᲨᲔᲓᲔᲒᲘᲪ ᲐᲠ ᲣᲜᲓᲐ ᲓᲐᲓᲒᲔᲡ, ᲘᲡ ᲛᲝᲒᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲐᲠᲩᲔᲑᲐ. ᲗᲣ ᲠᲐᲛᲔ ᲛᲝᲮᲓᲐ, ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐ ᲘᲢᲧᲕᲘᲡ – ᲒᲗᲐᲕᲐᲖᲝᲑᲓᲘ ᲓᲐ ᲛᲝᲚᲐ�პᲐᲠᲐᲙᲔᲑᲔᲖᲔ ᲐᲠ ᲬᲐᲛᲝᲬᲕᲔᲓᲘᲗᲝ.

ᲡᲐᲛᲬᲣᲮᲐᲠᲝᲐ, ᲠᲝᲛ ᲝᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲐ ᲓᲘᲐᲚᲝᲒᲘᲡ – ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲤᲔᲜᲝᲛᲔᲜᲘᲡ, – ᲣᲐᲠᲧᲝᲤᲡ. ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐ ᲛᲝᲛᲒᲔᲑᲘᲐᲜ ᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲐᲨᲘ ᲙᲘᲐ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐ ᲛᲐᲨᲘᲜ ᲘᲥᲜᲔᲑᲝᲓᲐ ᲙᲐᲠᲒᲘ, ᲝᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲐ ᲓᲘᲐᲚᲝᲒᲖᲔ ᲠᲝᲛ ᲓᲐᲗᲐᲜᲮᲛᲔᲑᲘᲜᲐ. ᲐᲛ ᲨᲔᲛᲗᲮᲕᲔᲕᲐᲨᲘ ᲝᲠᲘᲕᲔ ᲛᲮᲐᲠᲔ ᲘᲥᲜᲔᲑᲝᲓᲐ ᲛᲝᲒᲔᲑᲣᲚᲘ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲠᲐᲮᲐᲜ ᲘᲡ ᲕᲔᲠ ᲐᲚᲬᲘᲕᲡ ᲛᲘᲖᲐᲜᲡ ᲓᲐ ᲕᲔᲠ ᲨᲔᲓᲘᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲛᲝᲥᲐᲚᲐᲥᲔᲔᲑᲗᲐᲜ ᲓᲘᲐᲚᲝᲒᲨᲘ, ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐ ᲛᲐᲘᲜᲪ ᲣᲮᲔᲠᲮᲣᲚ, ᲨᲔᲘᲫᲚᲔᲑᲐ ᲘᲗᲥᲕᲐᲡ, ᲛᲐᲘᲜᲪ ᲬᲐᲛᲔᲑᲘᲐᲜ ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲐᲨᲘᲐ. ᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐ ᲩᲘᲮᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲜᲐᲛᲓᲕᲘᲚᲐᲓ ᲐᲠᲐᲜᲝᲠᲛᲐᲚᲣᲠᲘᲐ.

**– ᲝᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲐ ᲐᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲑᲡ, ᲠᲝᲛ ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐᲡ ᲜᲓᲝᲑᲐ ᲓᲐᲙᲐᲠᲒᲣᲚᲘ ᲐᲥᲡ ᲓᲐ ᲐᲠ ᲐᲥᲕᲡ ᲓᲐᲓᲘ ᲐᲖᲠᲘ ᲐᲠᲐᲤᲝᲠᲛᲐᲢᲘᲣᲚᲘ ᲞᲐᲠᲚᲐᲛᲔᲜᲢᲗᲐᲜ ᲓᲘᲐᲚᲝᲒᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲤᲝᲠᲛᲐᲚᲣᲠᲘ ᲛᲝᲗᲮᲝᲕᲜᲘᲚᲘ ᲐᲥᲕᲡ, ᲮᲝᲚᲝ ᲞᲐᲠᲚᲐᲛᲔᲜᲢᲘᲡ ᲬᲘᲜ ᲓᲐᲓᲒᲛᲣᲚ ᲢᲠᲘᲑᲣᲜᲐᲡ ᲔᲡ ᲐᲠᲢᲐᲮᲔᲑᲘ ᲐᲑᲡᲝᲚᲣᲢᲣᲠᲐᲓ ᲛᲝᲮᲡᲜᲘᲚᲘ ᲐᲥᲕᲡ, ᲮᲝᲚᲝ „ᲡᲐᲙᲜᲘᲡ“ ᲒᲘᲡᲝᲡᲔᲑᲡ ᲛᲘᲦᲛᲐ ᲓᲐ ᲒᲐᲛᲝᲦᲛᲐ ᲧᲕᲔᲚᲐᲤᲔᲠᲘ ᲨᲔᲘᲫᲚᲔᲑᲐ ᲘᲚᲐ�პᲐᲠᲐᲙᲝᲜ, ᲧᲕᲔᲚᲐᲤᲔᲠᲘ, ᲠᲐᲪ ᲔᲜᲘᲡ ᲬᲕᲔᲠᲖᲔ ᲛᲝᲐᲓᲒᲔᲑᲐᲗ.*

*ᲓᲐ ᲛᲐᲘᲜᲪ ᲡᲐᲜᲐᲛ ᲨᲔᲘᲫᲚᲔᲑᲐ ᲒᲐᲒᲠᲫᲔᲚᲓᲔᲡ ᲔᲡ ᲣᲛᲐᲠᲗᲐᲕᲘ ᲡᲘᲢᲣᲐᲪᲘᲐ ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲔᲚᲖᲔ, ᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲘᲐᲜᲘ ᲐᲠᲔᲣᲚᲝᲑᲐ ᲓᲐ ᲞᲠᲝᲢᲔᲡᲢᲘ, ᲠᲐᲨᲘᲐ ᲐᲛ ᲡᲘᲢᲣᲐᲪᲘᲘᲓᲐᲜ ᲒᲐᲛᲝᲡᲐᲕᲐᲚᲘ, ᲐᲛ ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲗ ᲛᲘᲕᲛᲐᲠᲗᲔᲗ ᲛᲘᲢᲘᲜᲒᲖᲔ ᲛᲘᲡᲣᲚ ᲢᲠᲐᲓᲘᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲘᲡᲢᲔᲑᲘᲡ ᲚᲘᲓᲔᲠᲡ **ᲐᲙᲐᲙᲘ ᲐᲡᲐᲗᲘᲐᲜᲘᲡ**:*

◎ ᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲐ

ᲡᲝᲤᲔᲚ ᲤᲚᲐᲕᲡ ᲪᲔᲪᲮᲚᲘ ᲒᲐᲣᲮᲡᲜᲔᲡ

ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ **მიერ ოკუპირებული სამხრეთ ოსეთის ტერიტორიიდან რამდენიმე მიმართულებიდან ცეცხლი გაუხსნეს გორის რაიონის ქართულ სოფელ ფლავს.**

ამ ინფორმაციას შსს-ს პრესსამსახური ავრცელებს. მათი ცნობით, სროლა ავტომატური ცეცხლსასროლი იარაღიდან ქართული პოლიციის საგუშაგოს მიმართულებით რამდენიმე წუთის განმავლობაში ხორციელდებოდა.

საქართველოს შს სამინისტროს ინფორმაციით, ცეცხლი ოთხშაბათ საღამოს, 20:30 საათზე გაიხსნა.

ᲡᲢᲣᲛᲠᲝᲑᲓᲜᲔᲜ ᲨᲘᲓᲐ ᲥᲐᲠᲗᲚᲡ

ᲞᲝᲚᲝᲜᲔᲗᲘᲡᲐ **ნატოში შესვლის 10 წლისთავი აღნიშნა. იქიდან გამომდინარე, რომ თბილისში ხალხმრავლობაა, აქციები მიმდინარეობს და ცენტრალური საგზაო მაგისტრალები პარალიზებულია, პოლონეთის საელჩომ თხოვნით მიმართა შიდა ქართლის სამხარეო ადმინისტრაციას, ეს დღე გორში აღენიშნათ.**

პოლონეთის საელჩოს წარმომადგენლების გარდა, ამ ღონისძიებებში საქართველოში აკრედიტებული კორპუსების სხვა დელეგაციებიც მონაწილეობდნენ.

ᲘᲜᲢᲔᲠᲞᲠᲔᲡᲜᲘᲣᲡᲘ

ᲘᲮ. 5 ᲒᲕ.

◎ განსჯა

რუსეთის მიმართ საქართველოს ხელისუფლების პოლიტიკა დროის კონტექსტიდან ამოვარდნილია

საუბარი ექსპერტ დემურ გიორხელიძესთან

— ბატონო დემურ, რუსული მასმედიით გადაიცა პრეზიდენტ მედვედევის განცხადება ლონდონში საქართველოსთან დაკავშირებით, რომელიც სამწუხაროდ, ჩვენმა მედიამ კონტექსტიდან ამოგლეჯილად გაავრცელა. მან თქვა, რომ თუკი საქართველოში დემოკრატიული პროცესების შედეგად ხელისუფლება ადრე თუ გვიან შეიცვლება, ჩვენ გახსნილები ვართ საიმისოდ, რომ ვიმსჯელოთ ნებისმიერ თემაზეო. როგორ შეაფასებთ ამ გამოსვლას?

— თავისთავად ცხადია, რომ ორ მეზობელ ქვეყანას შორის დღეს არსებული ვითარება ნორმალური არ არის, რაც მხოლოდ ჩვენ კი არ გვიქმნის დიდ და ძალიან სერიოზულ პრობლემებს, არამედ რუსეთსაც უქმნის სერიოზულ დისკომფორტს. აგვისტოს მოვლენების შემდეგ, აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის აღიარებამ ძალზე რთული სიტუაცია შექმნა. საერთაშორისო თანამეგობრობამ არათუ მხარი არ დაუჭირა რუსეთს, არამედ რუსეთის ამ საქციელში ძალზე სერიოზული საფრთხეებიც დაინახა. კოსოვოს მოვლენების შემდეგ, აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის აღიარებამ, — თუ ეს პროცესი გავრცელდება სხვა კონფლიქტურ რეგიონებზეც, — ხვალ და ზეგ მსოფლიოში შეიძლება უამრავი მსგავსი პრეცედენტი გამოიწვიოს და სიტუაცია უმართავი გახადოს.

გუნებრივია, ასეთი ურთიერთობების არსებობა არც რუსეთს უნდა აძლევდეს ხელს, — მასაც რაღაც გარანტიები სჭირდება, ალბათ. თანაც როდემდე შეიძლება მეზობელი სახელმწიფოები ერთმანეთს საფრთხეებს უქმნიდნენ?

მე ხშირად მითქვამს, რომ ჩვენ საშიშნი გავხდით მეზობლებისთვის, რაც პროგლემას უქმნის თავად საქართველოს. წელიწადნახევარია, 7 ნოემბრის მოვლენების შემდეგ, საკმაოდ რთულ რეჟიმში ვართ, ეს ადრე თუ გვიან ახალ საპროტესტო ტალღაში უნდა გამოხატულიყო და გამოიხატა კიდეც. როგორ განვითარდება მოვლენები? ერთი მხრივ, ჩვენ არ უნდა ველოდოთ იმას, რომ კავკასიაში მოსალოდნელია რაღაც აგრესიული ქმედებები, რამაც შესაძლოა ახალი საფრთხეები წარმოქმნას. რეალურად ეს არ მოხდება, თუ, რა თქმა უნდა, ჩვენ არ შევუწყეთ ამას ხელი.

მოდით, პირდაპირ ვთქვათ — საქართველოს რომ არ შეეწყო ხელი, რუსეთი ალბათ ვერასდროს გადადგამდა იმ ნაბიჯს, რაც აგვისტოში მოიმოქმედა, მაგრამ ეს არავითარ შემთხვევაში არ ამართლებს მის (რუსეთისძ საქციელს. ძალიან დიდი შეცდომები საქართველომაც დაუშვა და საბოლოოდ მოვიმკეთ შედეგი, რომელიც, ადრე თუ გვიან, აუცილებლად უნდა გამოსწორდეს. ეს მხოლოდ ერთადერთ შემთხვევაში მოხდება, თუ სახელმწიფოთაშორისი დიალოგი აღდგება. შეუძლებელია, სახელმწიფოთა შორის არ იყოს დიპლომატიური ურთიერთობა, არ არსებობდეს აზრთა ურთიერთგაცვლის მექანიზმები და ჩვენ ასე ველოდოთ ამ შედეგების მოგვარებას.

ეჭვიც არ მეპარება, რომ დღევანდელი ხელისუფლება მიუღწეველ მიზანს ისახავს, როცა ამბობს, რომ იგი ტერიტორიულ მთლიანობას აღადგენს, რადგან ის, რაც აგვისტომდე იყო, დღეს საპირისპიროდ შეცვლილია და ამას დღევანდელი ხელისუფლება რომ ვერ გაასწორებს, თავისთავად ცხადია.

ცვლილებებს დროში უნდა ველოდოთ. დღეს იქნება თუ ხვალ პოლიტიკური ცვლილებები საქართველოში აუცილებლად განხორციელდება, ყველა საკითხთან ერთად ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი საკითხი იქნება მეზობელ ქვეყნებთან, და მათ შორის რუსეთთან ურთიერთობების მოწესრიგება. ბოლოს და ბოლოს, არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ გვინდა თუ არ გვინდა,

რუსეთის მიმართ საქართველოს ხელისუფლების პოლიტიკა დროის კონტექსტიდან ამოვარდნილია

საუბარი ექსპერტ დემურ გიორხელიძესთან

ვერც რუსეთს გავიყვანთ ჩვენი მეზობელი სახელმწიფოს სტატუსიდან, ვერც სომხეთს გავუშვებთ სადმე, ვერც აზერბაიჯანს მივუჩენთ სხვებგან ადგილს. ასე რომ, თუ ჩვენ ვცხოვრობთ გარკვეულ სახელმწიფოთა გარემოცვაში, შესაძლოა მათზე არ ვგიჟდებოდეთ, მაგრამ გვინდა თუ არა, მათთან კეთილმეზობლური, გონიერი ურთიერთობები უნდა გვქონდეს.

— თქვენ ერთ-ერთი გამოსვლის დროს ხელისუფლების ანტირუსულ პოლიტიკას „ანტირუსული კრეტინიზმი“ უწოდეთ. რით ახსნით ამას?

— ამ წლების განმავლობაში, როდესაც აბსოლუტურად ანტირუსული სახელისუფლებო პროპაგანდა წარმოებდა, ყოველთვის ვცდილობდი მსოფლიოს პოლიტიკური კონტექსტიდან გამომდინარე ობიექტურობა არ დამერღვია. ამას თავის დროზე „ანტირუსული კრეტინიზმი“ ვუწოდე. როგორც ანტიამერიკანიზმი არის კრეტინიზმი, ასევე, კრეტინიზმია ანტისომხური, ანტითურქული, ანტირუსული განწყობილებები. მით უფრო სახელმწიფოებრივ დონეზე, პოლიტიკის რანგში მათი აყვანა რომელიმე სახელმწიფოს წინააღმდეგ, აბსოლუტურად მიუღებელია; ეს არა მარტო კონტრპროდუქტიულია, არამედ წამგებიანია სახელმწიფოსათვის.

პოლიტიკური ხელისუფლებები დროებით არსებობს. სააკაშვილიც და ნაციმოძრაობაც გარკვეული დროითაა, საქართველო და მისი ხალხი კი მარადიული ღირებულებაა, როგორც რუსეთი და მისი დიდი კულტურაა მარადიული ღირებულება.

— თვალი რომ გადავავლოთ სხვა ქვეყნებს, თითქმის ერთადერთი ქვეყანა ვართ, რომელიც აშკარად დაუპირისპირდა რუსეთს. რატომ?

— გუნებრივია, წლების განმავლობაში განხორციელებული პოლიტიკა არ შეიძლებოდა საკუთრივ ქართულ პოლიტიკურ სივრცეში გამომუშავებული ყოფილიყო. როდესაც ეკონომიკური თვალსაზრისით მთელი მსოფლიო მიილტვის ამ ქვეყანასთან ურთიერთობისკენ, შენ კი არსებულ ურთიერთობებს ხურავ, თითქოსდა ალტერნატივების ძიების თვალსაზრისით, ეს გონიერების ჩარჩოებში არ თავსდება.

ახალი, დიდი და კარგი ურთიერთობების დამყარების წინაადმდეგი არავინაა, მაგრამ როცა შეცვლილ ვითარებაში შენი ქვეყნისთვის სასარგებლო და საუკუნეების განმავლობაში ჩამოყალიბებულ ეკონომიკურ ურთიერთობებს, რომლებსაც მომავალში სიკეთის გარდა სხვა არაფრის მოტანა შეუძლია, ხაზს გადაუსვამ, ეს ყოველთვის წამგებიანია. ყოველგვარ ორმხრივ ურთიერთობას სიკეთე მოაქვს, ადამიანები იღებენ იმას, რასაც სარგებელი ჰქვია. ჩვენი მილიონობით მოქალაქე რუსეთში კარგმა ცხოვრებამ არ წაიყვანა. იქ მათ იპოვეს საკუთარი ნიში, საკუთარი ნიჭის გამოყენების შესაძლებლობა. ზოგი ბიზნესს აწარმოებს, ზოგი ინდივიდუალურად საქმიანობს ან მეცნიერებაში მოღვაწეობს. ეს ხალხი არ გვჭირდება? რაკი რუსეთში არიან, ჩვენი თანამემამულეები არ არიან? ამასთან დაკავშირებით თურმე ერთ-ერთ მინისტრს უთქვამს: ჩვენ არ გვაინტერესებს მათი აზრი, ჩვენ უფრო მეტად გვაინტერესებს ჰოლანდიაში მცხოვრები ჩვენი 30 თანამემამულის აზრიო. თუ მართლა ასე თქვა, ამაზე უჭკუო გამონათქვამის მოგონებაც შეუძლებელია.

ასე რომ, მას შემდეგ, რაც ჩვენმა ქვეყანამ აღიდგინა სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა, ჩვენ არ შეგვიძლია ვიყოთ რომელიმე სახელმწიფოს მტერი, მით უმეტეს ისეთ გეოსტრატეგიულ სივრცეში, რომელიც მსოფლიოს ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი პოლიტიკური მიზიდულობის ცენტრია დღევანდელ სინამდვილეში. ასე რომ, ვფიქრობ, რუსეთ-საქართველოს შორის არსებული ძალიან ცუდი ურთიერთობების შენარჩუნება არა მგონია სასარგებლო იყოს რომელიმე მხარისათვის.

ჩვენ ჩვენი მეგობარი ქვეყნები უნდა დავიხმაროთ შუამავლებად რუსეთთან ურთიერთობის ნორმალიზებისთვის, ამის წინაადმდეგი არც ამერიკის შეერთებული შტატებია და არც ევროკავშირი.

სიტუაცია და პოლიტიკური ურთიერთობების ხასიათი შეიცვალა, მსოფლიოში ყველა წამყვანი ქვეყანა ერთ რამეს მიხვდა, აუცილებელია თანამშრომლობა დღეს მსოფლიოში არსებული საერთო პრობლემების გადასაწყვეტად. გუნებრივია, ასეთ სიტუაციაში კონფრონტაციულ რეჟიმში დარჩენა წამგებიანია, საქართველო ასეთ რეჟიმშია დარჩენილი და ერთი პატარა ნაბიჯიც კი არ გადაუდგამს იმ პოლიტიკის შესაცვლელად, რა პოლიტიკასაც იგი ბოლო 5 წელიწადია მისდევდა. გამოდის, რომ რუსეთის მიმართ საქართველოს ხელისუფლების პოლიტიკა ამოვარდნილია დროის კონტექსტიდან, ამოვარდნილია იმ უზარმაზარი ცვლილებებიდან, რომლებიც მსოფლიო პოლიტიკაში ხდება. ჩვენ, სამწუხაროდ, ისევ წარსულში დავრჩით, რაც დიდ პროგლემებს გვიქმნის.

— საქართველოში ბევრს ჰგონია, რომ რუსეთი ხელისუფლების შესაცვლელად არაფერს დაერიდება...

— არა მგონია, რუსეთმა ხელისუფლების შესაცვლელად ისეთი არაგონივრული ნაბიჯი გადადგას, რომ ინტერვენცია განახორციელოს. ასეთ სისულელეზე არც ერთი სახელმწიფო არ წავა.

ადრე თუ გვიან, ვფიქრობ, ძალიან მალე ისეთ სახელმწიფოს მივიღებთ, რომელიც თანამედროვე ცივილიზებული სახელმწიფოების კონტექსტიდან ამოვარდნილი არ იქნება. როგორც კი ეს მოხდება, ურთიერთობა აუცილებლად რუსეთთანაც მოწესრიგდება. ჩვენ მათთან უნდა დავიწყოთ დიდი დიალოგი ჩვენი სასიცოცხლო პროგლემების მოსაგვარებლად. ეს უწინარესად ის პროგლემებია, რომლებიც ჩიხში შევიყვანეთ — აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის საკითხი.

— ბიზნესი ქართული ეკონომიკის საფუძველია. როგორ იმოქმედებს საპროტესტო აქციები ინვესტიციების მოზიდვაზე. ეკონომიკური თვალსაზრისით გაუარესდება თუ არა სიტუაცია?

— როდესაც საპროტესო მუხტი ქუჩის აქციებშია გადასული, ლოკალურ პერიოდში, გუნებრივია, ეს მოქმედებს ეკონომიკაზე. ასეთ მდგომარეობაში, სიტუაციის გარკვევამდე, ინვესტორები თავს შეიკავებენ აქტიური მოქმედებებისაგან. მაგრამ, საშუალო და გრძელვადიან პერიოდში ეს არანაირ საფრთხეს არ წარმოადგენს. პროტესტს საფუძვლად უდევს რაღაც. თუ ეს რაღაც არ გასწორდა, თუ ამ პროტესტის პოლიტიკური საფუძვლები არ გასწორდა, საშუალო და გრძელვადიან პერსპექტივაში ბიზნესი მაინც დიდი პროგლემების წინაშე ალმოჩნდება. ამიტომ ბიზნესს სანერვიულო არაფერი აქვს, რადგან აქ თოფს არავინ ისვრის და არც არავინ აპირებს სროლას. მთავარია, რომ ხელისუფლებაში განხორციელდეს ის აუცილებელი ცვლილებები, ურომლისოდაც პროგრესი ვერ იქნება. ჩვენ გვჭირდება დაბალანსებული ხელისუფლება, ხელისუფლების შტოებს შორის ფუნქციებისა და უფლება-მოვალეობების ისეთი დანაწილება, რომ შეკავებისა და გაწონასწორების მექანიზმები შეუქცევადად მოქმედებდნენ. ასეთ შემთხვევაში შეუძლებელი იქნება ხელისუფლების მონოპოლიზაცია და მისი ისეთი სახით წარმოდგენა, დღეს რომ გვაქვს.

იხ. 9 გვ.

◎ ინფორმაცია

ზეწოლა აჭარელ ოპოზიციონერებზე

„მოძრაობა ერთიანი საქართველოსთვის“ ხელისუფლებას ოპოზიციური პარტიების აქტივისტებზე მუქარასა და ფიზიკურ ანგარიშსწორებაში ადანაშაულებს.

როგორც პარტიის პრესსამსახურიდან იტყობინებიან მოძრაობის ბათუმის რაიონული ორგანიზაციის წევრებზე და ქიბარ ხალვაშის ოჯახის ახლობლებზე, რომლებიც საპროტესტო აქციებში მონაწილეობის მისაღებად დედაქალაქში მოდიოდნენ, განხორციელდა მუქარის ზარები. დაფიქსირებულია ტელეფონის ნომერი — 891 16 48 95, რომლიდანაც ხდებოდა აღნიშნულ პირთა დაშინება.

— ჩვენს მიერ მოძიებული ინფორმაციით იგი ეკუთვნის ვინმე პატარიძეს, რომელიც აჭარის სამართალდამცავ სტრუქტურაში მუშაობს, — აცხადებენ პრესსამსახურში.

მათივე ინფორმაციით, 21 აპრილს თავდასხმა მოხდა პარტიის მხარდამჭერ ამირან ლომიძეზე, რომელიც ჩაქვიდან უნდა გამოყოლოდა თბილისისკენ მომავალ ოპოზიციის მხარდამჭერ კოლონას. იგი სასტიკად არის ნაცემი.

საკნებს შეიარაღებული „მდედრიონი“ შეესია

გუშინ დილით, დაახლოებით, 09:00 საათზე თავისუფლების მოედანზე განლაგებული საკნები რამდენიმე ათეული ქალისგან შემდგარმა ჯგუფმა დაარბია.

ამის შესახებ შემთხვევის ადგილზე მისულმა ოპოზიციის ლიდერებმა ეკა ბესელიამ, კახა კუკავამ და ირაკლი მელაშვილმა განაცხადეს.

მათი ინფორმაციით, ქალებმა დანებით დასერეს საკნებზე შემოხვეული ე.წ. ცელოფანი, დაარბიეს საკნები, რამდენიმე გადაადგილეს, რათა გზაზე მოძრაობა გახსნილიყო.

— ხელისუფლება დილიდან ეწევა პროპაგანდას, რომ ეს გაიკეთეს უკმაყოფილო მოქალაქეებმა, თუმცა ცხადია, რომ ისინი იყვნენ მმართველი პარტიის წარმომადგენლები. დანებით შეიარაღებული რამდენიმე ადამიანი სხვა უბანში რომ შეჭრილიყო, პოლიცია მაშინვე ჩაერთვებოდა საქმეში, თუმცა აქ არც ერთი საპატრულო ეკიპაჟი არ გამოჩენილა, — აღნიშნა კახა კუკავამ.

ეკა ბესელიამ კი მომხადარი ხელისუფლების მორიგ სადამსჯელო ოპერაციად შეაფასა.

ოპოზიციის წარმომადგენლების ინფორმაციით, დარბევის დროს საკნებში მამაკაცები იმყოფებოდნენ, თუმცა მათ ქალებს წინააღმდეგობა არ გაუწიეს; გარდა ამისა, ქალების ჯგუფს თან ახლდა შსს ვიდეოკამერები, ხოლო გარშემო პერიმეტრზე მამაკაცები იყვნენ განლაგებულნი, რომლებიც საქმეში ვითარების გართულების შემთხვევაში ჩაერეოდნენ.

ოპოზიციის აქტივისტებმა მოედანზე საკნების ძველი განლაგება აღადგინეს.

ინტერპრესნიუსი

◎ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ

ᲕᲘᲜ ᲓᲐᲐᲠᲦᲕᲘᲐ ᲝᲛᲘᲡ ᲙᲐᲜᲝᲜᲘ?..

ᲘᲜᲢᲔᲠᲕᲘᲣ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲐ „HUMAN RIGHTS WATCH“-ᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲔᲥᲡᲞᲔᲠᲢᲗᲐᲜ ᲑᲝᲜᲘ ᲓᲝᲩᲔᲠᲢᲘᲡᲗᲐᲜ

ᲐᲛᲐᲡ �წᲘᲜᲐᲗ ᲡᲐᲔᲠᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲐ „Human Rights Watch“- ᲛᲐ ᲠᲣᲡᲔᲗ-ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲝᲛᲘᲡ ᲗᲐᲝᲑᲐᲖᲔ �გᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲧᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘᲡ ᲙᲝᲠᲔᲥᲢᲘᲠᲔᲑᲐ ᲛᲝᲐᲮᲓᲘᲜᲐ: ᲡᲐᲑᲠᲫᲝᲚᲝ ᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲔᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲗ ᲓᲐᲚᲣᲞᲣᲚᲗᲐ ᲠᲐᲝᲓᲔᲜᲝᲑᲐ 16-ᲛᲓᲔ ᲨᲔᲛᲪᲘᲠᲓᲐ. ᲣᲤᲠᲝ ᲐᲓᲠᲔ ᲙᲘ 25 ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲓᲔᲑᲝᲓᲐ.

ᲘᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛ �გᲐᲛᲔᲠᲙᲕᲘᲐ, �თᲣ ᲠᲐ ᲡᲐᲮᲘᲡ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ ᲒᲐᲛᲝᲘᲧᲔᲜᲐ ᲙᲝᲜᲤᲚᲘᲥᲢᲘᲡ ᲝᲠᲘᲕᲔ ᲛᲮᲐᲠᲔᲛ ᲓᲐ ᲠᲐ ᲡᲢᲐᲓᲘᲐᲨᲘᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲐ ᲓᲐ ᲠᲣᲡᲔᲗᲨᲘ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲙᲝᲜᲕᲔᲜᲪᲘᲘᲡ ᲠᲐᲢᲘᲤᲘᲪᲘᲠᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲪᲔᲡᲘ, „Human Rights Watch“-ᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲔᲥᲡᲞᲔᲠᲢᲘ, ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲘᲗ ᲘᲣᲠᲘᲡᲢᲘ ᲑᲝᲜᲘ ᲓᲝᲩᲔᲠᲢᲘᲡ ᲛᲘᲒᲛᲐᲠᲗᲔ. ᲘᲒᲘ ᲐᲕᲦᲐᲜᲔᲗᲨᲘ, ᲔᲠᲐᲧᲨᲘ, ᲚᲘᲑᲐᲜᲨᲘ, ᲘᲡᲠᲐᲔᲚᲨᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲓᲐ. 2008-ᲨᲘ ᲙᲘ ᲐᲓᲒᲘᲚᲖᲔ ᲡᲬᲐᲕᲚᲝᲑᲓᲐ ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝᲡ ᲝᲛᲘᲡ ᲨᲔᲐᲓᲔᲒᲔᲑᲘ, ᲐᲡᲔᲕᲔ ᲐᲥᲢᲘᲣᲠᲐᲓ ᲘᲧᲝ ᲩᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲙᲝᲜᲕᲔᲜᲪᲘᲘᲡ ᲨᲔᲛᲣᲨᲐᲕᲔᲑᲐ-ᲐᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲪᲔᲡᲨᲘ. ᲑᲝᲜᲘ ᲓᲝᲩᲔᲠᲢᲘᲡ ᲘᲡᲘᲪ ᲕᲙᲘᲗᲮᲔ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲐ ᲣᲤᲠᲝ ᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲢᲔᲠᲛᲘᲜᲘ: „ᲙᲐᲡᲔᲢᲣᲠᲘ“ ᲗᲣ „ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ“.

— ᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲐᲠᲐ „ᲙᲐᲡᲔᲢᲣᲠᲘ ᲑᲝᲛᲑᲘ“, ᲐᲠᲐᲛᲔᲓ „ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ“. ᲛᲘᲰᲐᲡᲣᲮᲐ ᲛᲐᲜ. — ᲑᲝᲛᲑᲘ ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲐᲓ ᲰᲐᲔᲠᲘᲓᲐᲜ ᲕᲐᲠᲓᲔᲑᲐ, ᲮᲝᲚᲝ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ ᲛᲘᲬᲘᲡᲐᲐ. ᲗᲣ ᲛᲐᲘᲜᲪ ᲓᲐ ᲛᲐᲘᲜᲪ ᲑᲝᲛᲑᲘᲡ ᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲐᲐ ᲐᲣᲪᲘᲚᲔᲑᲔᲚᲘ, ᲣᲜᲓᲐ ᲕᲘᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲝᲗ „ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲑᲝᲛᲑᲘ“ ᲓᲐ ᲐᲠᲐ „ᲙᲐᲡᲔᲢᲣᲠᲘ“. ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ ᲨᲔᲓᲒᲔᲑᲐ ᲝᲠᲘ ᲜᲐᲬᲘᲚᲘᲡᲒᲐᲜ: ᲒᲐᲛᲐᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲰᲐᲢᲐᲠᲐ, ᲐᲡᲔ ᲕᲗᲥᲕᲐᲗ, „ᲥᲕᲔᲘᲐᲠᲐᲦᲘᲡᲒᲐᲜ“, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲘᲡ ᲨᲔᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲨᲔᲓᲘᲡ. ᲒᲐᲛᲐᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲔᲚᲘ ᲨᲔᲓᲒᲔᲑᲐ ᲒᲣᲓᲘᲡᲒᲐᲜ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲠᲐᲙᲔᲢᲐᲡ ᲐᲜ ᲑᲝᲛᲑᲡ ᲰᲒᲐᲕᲡ. ᲘᲒᲘ ᲨᲔᲘᲪᲐᲕᲡ ᲓᲐ ᲒᲐᲛᲝᲣᲨᲕᲔᲑᲡ ᲐᲗᲝᲒᲘᲗᲐ ᲓᲐ ᲐᲗᲐᲡᲝᲒᲘᲗ ᲰᲐᲢᲐᲠᲐ ᲥᲕᲔᲘᲐᲠᲦᲘᲡ. ᲗᲐᲕᲐᲓ ᲒᲐᲛᲐᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲔᲚᲘ ᲡᲐᲨᲘᲨᲘ ᲐᲠᲐᲐ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲠᲝᲪᲐ ᲘᲒᲘ ᲰᲐᲢᲐᲠᲐ ᲑᲝᲛᲑᲔᲑᲡ ᲨᲔᲘᲪᲐᲕᲡ, ᲠᲔᲐᲚᲣᲠᲐᲓ ᲡᲐᲨᲘᲨᲘ ᲮᲓᲔᲑᲐ. ᲗᲘᲗᲝᲔᲣᲚᲘ „ᲥᲕᲔᲘᲐᲠᲐᲦᲘᲡ“ ᲐᲠᲘᲡ ᲰᲐᲢᲐᲠᲐ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲐᲤᲔᲗᲘᲥᲔᲑᲔᲑᲡ ᲨᲔᲘᲪᲐᲕᲡ ᲐᲜ ᲤᲔᲗᲘᲥᲔᲑᲘᲗ, ᲠᲝᲪᲐ ᲛᲐᲡ ᲕᲘᲜᲛᲔ ᲨᲔᲔᲮᲔᲑᲐ.

— ᲠᲐᲢᲝᲛ �გᲐᲓᲐᲬᲧᲘᲢᲔᲗ ᲣᲙᲕᲔ ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ ᲨᲔᲡᲣᲚᲘ ᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲘᲡ ᲨᲔᲡᲬᲝᲠᲔᲑᲐ?

— ᲠᲝᲪᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲛᲘᲬᲐᲖᲔ ᲒᲐᲩᲐᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲙᲝᲜᲤᲚᲘᲥᲢᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲖᲔᲛᲝᲛᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲐᲡ ᲕᲘᲙᲕᲚᲔᲕᲓᲘᲗ, 2008-ᲘᲡ ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲔᲠᲨᲘ ᲝᲠᲘ ᲡᲢᲐᲓᲘᲐᲨᲘᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲐ ᲓᲐ ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲡ ᲤᲐᲥᲢᲘᲡ ᲓᲔᲢᲐᲚᲘᲖᲘᲠᲔᲑᲐ ᲛᲝᲛᲔᲪᲓᲘᲜᲐ, „Human Rights Watch“-ᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲔᲥᲡᲞᲔᲠᲢᲘ, ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲘᲗ ᲘᲣᲠᲘᲡᲢᲘ ᲑᲝᲜᲘ ᲓᲝᲩᲔᲠᲢᲘᲡ ᲛᲘᲒᲛᲐᲠᲗᲔ. ᲘᲒᲘ ᲐᲕᲦᲐᲜᲔᲗᲨᲘ, ᲔᲠᲐᲧᲨᲘ, ᲚᲘᲑᲐᲜᲨᲘ, ᲘᲡᲠᲐᲔᲚᲨᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲓᲐ. 2008-ᲨᲘ ᲙᲘ ᲐᲓᲒᲘᲚᲖᲔ ᲡᲬᲐᲕᲚᲝᲑᲓᲐ ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝᲡ ᲝᲛᲘᲡ ᲨᲔᲐᲓᲔᲒᲔᲑᲘ, ᲐᲡᲔᲕᲔ ᲐᲥᲢᲘᲣᲠᲐᲓ ᲘᲧᲝ ᲩᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲙᲝᲜᲕᲔᲜᲪᲘᲘᲡ ᲠᲐᲢᲘᲤᲘᲪᲘᲠᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲪᲔᲡᲘ, „Human Rights Watch“-ᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲔᲥᲡᲞᲔᲠᲢᲘ, ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲘᲗ ᲘᲣᲠᲘᲡᲢᲘ ᲑᲝᲜᲘ ᲓᲝᲩᲔᲠᲢᲘᲡ ᲛᲘᲒᲛᲐᲠᲗᲔ. ᲘᲒᲘ ᲐᲕᲦᲐᲜᲔᲗᲨᲘ, ᲔᲠᲐᲧᲨᲘ, ᲚᲘᲑᲐᲜᲨᲘ, ᲘᲡᲠᲐᲔᲚᲨᲘ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲓᲐ. 2008-ᲨᲘ ᲙᲘ ᲐᲓᲒᲘᲚᲖᲔ ᲡᲬᲐᲕᲚᲝᲑᲓᲐ ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝᲡ ᲝᲛᲘᲡ ᲨᲔᲐᲓᲔᲒᲔᲑᲘ, ᲐᲡᲔᲕᲔ ᲐᲥᲢᲘᲣᲠᲐᲓ ᲘᲧᲝ ᲩᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲙᲝᲜᲕᲔᲜᲪᲘᲘᲡ ᲨᲔᲛᲣᲨᲐᲕᲔᲑᲐ-ᲐᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲪᲔᲡᲨᲘ. ᲑᲝᲜᲘ ᲓᲝᲩᲔᲠᲢᲘᲡ ᲘᲡᲘᲪ ᲕᲙᲘᲗᲮᲔ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲐ ᲣᲤᲠᲝ ᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲢᲔᲠᲛᲘᲜᲘ: „ᲙᲐᲡᲔᲢᲣᲠᲘ“ ᲗᲣ „ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ“.

— ᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲐᲠᲐ „ᲙᲐᲡᲔᲢᲣᲠᲘ ᲑᲝᲛᲑᲘ“, ᲐᲠᲐᲛᲔᲓ „ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ“. ᲛᲘᲰᲐᲡᲣᲮᲐ ᲛᲐᲜ. — ᲑᲝᲛᲑᲘ ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲐᲓ ᲰᲐᲔᲠᲘᲓᲐᲜ ᲕᲐᲠᲓᲔᲑᲐ, ᲮᲝᲚᲝ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ ᲛᲘᲬᲘᲡᲐᲐ. ᲗᲣ ᲛᲐᲘᲜᲪ ᲓᲐ ᲛᲐᲘᲜᲪ ᲑᲝᲛᲑᲘᲡ ᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲐᲐ ᲐᲣᲪᲘᲚᲔᲑᲔᲚᲘ, ᲣᲜᲓᲐ ᲕᲘᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲝᲗ „ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲑᲝᲛᲑᲘ“ ᲓᲐ ᲐᲠᲐ „ᲙᲐᲡᲔᲢᲣᲠᲘ“. ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ ᲨᲔᲓᲒᲔᲑᲐ ᲝᲠᲘ ᲜᲐᲬᲘᲚᲘᲡᲒᲐᲜ: ᲒᲐᲛᲐᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲰᲐᲢᲐᲠᲐ, ᲐᲡᲔ ᲕᲗᲥᲕᲐᲗ, „ᲥᲕᲔᲘᲐᲠᲐᲦᲘᲡᲒᲐᲜ“, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲘᲡ ᲨᲔᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲨᲔᲓᲘᲡ. ᲒᲐᲛᲐᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲔᲚᲘ ᲨᲔᲓᲒᲔᲑᲐ ᲒᲣᲓᲘᲡᲒᲐᲜ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲠᲐᲙᲔᲢᲐᲡ ᲐᲜ ᲑᲝᲛᲑᲡ ᲰᲒᲐᲕᲡ. ᲘᲒᲘ ᲨᲔᲘᲪᲐᲕᲡ ᲓᲐ ᲒᲐᲛᲝᲣᲨᲕᲔᲑᲡ ᲐᲗᲝᲒᲘᲗᲐ ᲓᲐ ᲐᲗᲐᲡᲝᲒᲘᲗ ᲰᲐᲢᲐᲠᲐ ᲥᲕᲔᲘᲐᲠᲦᲘᲡ. ᲗᲐᲕᲐᲓ ᲒᲐᲛᲐᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲔᲚᲘ ᲡᲐᲨᲘᲨᲘ ᲐᲠᲐᲐ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲠᲝᲪᲐ ᲘᲒᲘ ᲰᲐᲢᲐᲠᲐ ᲑᲝᲛᲑᲔᲑᲡ ᲨᲔᲘᲪᲐᲕᲡ, ᲠᲔᲐᲚᲣᲠᲐᲓ ᲡᲐᲨᲘᲨᲘ ᲮᲓᲔᲑᲐ. ᲗᲘᲗᲝᲔᲣᲚᲘ „ᲥᲕᲔᲘᲐᲠᲐᲦᲘᲡ“ ᲐᲠᲘᲡ ᲰᲐᲢᲐᲠᲐ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲐᲤᲔᲗᲘᲥᲔᲑᲔᲑᲡ ᲨᲔᲘᲪᲐᲕᲡ ᲐᲜ ᲤᲔᲗᲘᲥᲔᲑᲘᲗ, ᲠᲝᲪᲐ ᲛᲐᲡ ᲕᲘᲜᲛᲔ ᲨᲔᲔᲮᲔᲑᲐ.

— ᲐᲥᲕᲡ თუ ᲐᲠᲐ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐᲡ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲝᲛᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲗᲐᲕᲓᲐᲪᲕᲘᲡ ᲞᲝᲖᲘᲪᲘᲐᲨᲘᲐ, ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐ ᲘᲛ ᲨᲔᲛᲗᲮᲕᲔᲕᲐᲨᲘ, �თᲣ ᲐᲒᲠᲔᲡᲝᲠᲘ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐ ᲐᲛ ᲘᲐᲠᲐᲚᲡ ᲘᲧᲔᲜᲔᲑᲡ?

— ᲩᲕᲔᲜ ᲒᲕᲯᲔᲠᲐ, ᲠᲝᲛ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲐ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲐᲠ ᲘᲫᲜᲔᲑᲐ, ᲒᲐᲜᲡᲐᲙᲣᲗᲠᲔᲑᲘᲗ ᲙᲘ ᲮᲐᲚᲮᲘᲗ ᲓᲐᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲣᲚ ᲐᲓᲒᲘᲚᲔᲑᲨᲘ. ᲝᲛᲘᲡ ᲙᲐᲜᲝᲜᲘᲡ ᲗᲐᲜᲐᲮᲛᲐᲓ, ᲙᲝᲜᲤᲚᲘᲥᲢᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲔᲠᲗᲘ ᲛᲮᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲔᲠ ᲫᲐᲚᲐᲓᲝᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲐ ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲛᲮᲐᲠᲘᲡ ᲫᲐᲚᲐᲓᲝᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲔᲑᲡ.

ᲠᲣᲡᲔᲗᲛᲐ ᲓᲐᲐᲠᲦᲕᲘᲐ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲙᲐᲜᲝᲜᲘ ᲝᲛᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲓᲐ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲐ ᲩᲕᲔᲜ ᲐᲠ ᲓᲐᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲣᲚ ᲐᲓᲒᲘᲚᲔᲑᲨᲘ ᲒᲐᲛᲝᲘᲧᲔᲜᲔᲑᲐ. ᲩᲕᲔᲜ ᲐᲠ ᲨᲔᲒᲕᲘᲫᲚᲘᲐ ᲓᲐᲕᲐᲓᲐᲡᲢᲣᲠᲝᲗ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲛᲘᲔᲠ ᲝᲛᲘᲡ ᲙᲐᲜᲝᲜᲘᲡ ᲓᲐᲠᲦᲕᲔᲕᲐ. ᲗᲣ ᲛᲘᲖᲐᲜᲘ ᲐᲠ ᲘᲧᲝ ᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲘᲐᲜ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲝᲑᲐᲖᲔ ᲘᲔᲠᲘᲨᲘᲡ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲝᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲔᲑᲡ.

ᲠᲣᲡᲔᲗᲛᲐ ᲓᲐᲐᲠᲦᲕᲘᲐ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲙᲐᲜᲝᲜᲘ ᲝᲛᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲓᲐ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐ ᲘᲛ ᲨᲔᲛᲗᲮᲕᲔᲕᲐᲨᲘ, ᲗᲣ ᲐᲒᲠᲔᲡᲝᲠᲘ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐ ᲐᲛ ᲘᲐᲠᲐᲚᲡ ᲘᲧᲔᲜᲔᲑᲡ?

— ᲐᲠ ᲕᲘᲪᲘ, 2008 ᲬᲚᲘᲡ ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝᲡ ᲨᲔᲛᲓᲒᲝᲛ ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲛᲔ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐᲛ ᲒᲐᲛᲝᲘᲧᲔᲜᲐ ᲗᲣ ᲐᲠᲐ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ. ᲕᲘᲪᲘ, ᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲑᲝᲚᲝᲠ ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲛᲔ ᲓᲔᲙᲐᲓᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲛᲘᲜᲘᲛᲣᲛᲘ, 15 ᲡᲐᲮᲔᲚᲛ�წᲘᲤᲝᲛ, ᲘᲡᲔᲕᲔ ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲐᲠᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲛ�წᲘᲤᲝ ᲡᲐᲯᲐᲠᲘᲡᲝ ᲤᲝᲠᲛᲘᲠᲔᲑᲔᲑᲛᲐ, ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ 32 ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐᲨᲘ ᲒᲐᲛᲝᲘᲧᲔᲜᲔᲑᲓᲐ.

ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘ ᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲘᲐᲜᲘ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲝᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲨᲘᲨᲘᲐ ᲝᲠᲘ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ. ᲣᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲔᲡᲐᲓ, ᲛᲐᲡ ᲐᲥᲕᲡ ᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲡ ᲤᲐᲠᲗᲝ ᲐᲠᲔᲐᲚᲘ, ᲠᲐᲪ ᲐᲤᲔᲗᲘᲥᲔᲑᲘᲡ ᲓᲘᲓ ᲐᲛᲪᲚᲘᲢᲣᲓᲐᲡ ᲒᲣᲚᲘᲡᲮᲛᲝᲑᲡ. ᲐᲛᲒᲒᲐᲠᲘ ᲛᲐᲮᲐᲡᲘᲐᲗᲔᲑᲔᲚᲘ ᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲘᲐᲜᲘ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲝᲑᲘᲡ ᲛᲐᲡᲝᲑᲠᲘᲕ ᲓᲐᲖᲘᲐᲜᲔᲑᲐᲡ ᲘᲬᲕᲔᲕᲡ. ᲛᲔᲝᲠᲔ: ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲘ ᲐᲠ ᲤᲝᲗᲘᲥᲓᲔᲑᲐ ᲛᲐᲨᲘᲜᲕᲔ. ᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲡ ᲜᲐᲚᲛᲘ ᲓᲐ ᲙᲝᲜᲤᲚᲘᲥᲢᲘᲓᲐᲜ ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲛᲔ ᲗᲕᲘᲡ ᲛᲔᲠᲔ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲗᲐ ᲡᲘᲙᲕᲓᲘᲚᲡᲐ ᲓᲐ ᲓᲐᲖᲘᲐᲜᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲒᲐᲮᲓᲔᲑᲐ. ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲝᲛᲘᲡ ᲙᲐᲜᲝᲜᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲣᲠᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲐᲡ, ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲙᲝᲜᲕᲔᲜᲪᲘᲐ ᲙᲘ — ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐ ᲘᲛ ᲛᲝᲛᲮᲕᲔᲕᲐᲨᲘ, ᲗᲣ ᲐᲒᲠᲔᲡᲝᲠᲘ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐ ᲐᲛ ᲘᲐᲠᲐᲚᲡ ᲘᲧᲔᲜᲔᲑᲡ?

— ᲩᲕᲔᲜ ᲒᲕᲯᲔᲠᲐ, ᲠᲝᲛ ᲙᲚᲐᲡᲢᲔᲠᲣᲚᲘ ᲘᲐᲠᲐᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲐ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲐᲠ ᲘᲫᲜᲔᲑᲐ, ᲒᲐᲜᲡᲐᲙᲣᲗᲠᲔᲑᲘᲗ ᲙᲘ ᲮᲐᲚᲮᲘᲗ ᲓᲐᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲣᲚ ᲐᲓᲒᲘᲚᲔᲑᲨᲘ. ᲝᲛᲘᲡ ᲙᲐᲜᲝᲜᲘᲡ ᲗᲐᲜᲐᲮᲛᲐᲓ, ᲙᲝᲜᲤᲚᲘᲥᲢᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲔᲠᲗᲘ ᲛᲮᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲔᲠ ᲫᲐᲚᲐᲓᲝᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲐ ᲛᲔᲝᲠᲔ ᲛᲮᲐᲠᲘᲡ ᲫᲐᲚᲐᲓᲝᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲔᲑᲡ.

ᲡᲐᲛᲝᲥᲐᲚᲐᲥᲝ ᲓᲐᲞᲘᲠᲘᲡᲞᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲠᲝᲚᲘᲡ ᲐᲠᲡᲘ ᲓᲦᲔᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲓᲒᲐᲠᲘ ᲓᲐ ᲛᲐᲡ ᲛᲡᲝᲤᲚᲘᲝ ᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲙᲣᲠᲘ ᲙᲠᲘᲖᲘᲡᲘᲡ ᲰᲥᲕᲘᲐ. ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐ ᲐᲮᲚᲐ ᲐᲛ ᲙᲠᲘᲖᲘᲡᲘᲡ ᲓᲐᲫᲚᲔᲕᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲣᲜᲓᲐ ᲔᲛᲖᲐᲓᲓᲗᲣ. ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐᲪ ᲓᲐ ᲝᲠᲝᲖᲘᲪᲘᲐᲪ ᲘᲒᲘ ᲙᲠᲘᲖᲘᲡᲘᲡ ᲓᲐᲫᲚᲔᲕᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲘᲑᲠᲫᲕᲘᲐᲜ. ᲤᲝᲠᲛᲣᲚᲐ ᲛᲐᲠᲢᲘᲕᲘᲐ, ᲝᲠᲝᲖᲘᲪᲘᲐᲪ ᲓᲐ ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐᲪ ᲫᲐᲚᲐᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲘᲑᲠᲫᲕᲘᲐᲜ. ᲐᲛᲐᲨᲘ ᲤᲣᲚᲡ ᲙᲘ, ᲝᲠᲝᲖᲘᲪᲘᲘᲡ ᲚᲘᲓᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐ, ᲐᲠᲐᲕᲘᲜ ᲐᲠ ᲩᲐᲓᲔᲑᲡ.

ᲘᲐ ᲛᲔᲠᲙᲕᲘᲚᲐᲫᲔ,
„ᲡᲠ“ ᲡᲐᲙ. ᲙᲝᲠ. ᲜᲘᲣ-ᲘᲝᲠᲙᲘ, ᲐᲨᲨ

◎ ᲗᲕᲐᲚᲡᲐᲖᲠᲘᲡᲘ

ᲜᲝᲓᲐᲠ ᲡᲐᲠᲯᲕᲔᲚᲐᲫᲔ: ᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐ ᲩᲘᲮᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲜᲐᲛᲓᲕᲘᲚᲐᲓ ᲐᲠᲐᲜᲝᲠᲛᲐᲚᲣᲠᲘᲐ

(ᲛᲔᲡᲐᲛᲔ ᲒᲕᲔᲠᲓᲘᲓᲐᲜ)

**— ᲒᲐᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲔᲑᲡ ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡ ᲢᲐᲥᲢᲘᲙᲐ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲐᲠᲡᲘ ᲓᲐᲐᲮᲚᲝᲔᲑᲘᲗ ᲐᲡᲔᲗᲘᲐ — ᲓᲐᲘᲦᲚᲔᲑᲘᲐᲜ

◎ თვალსაზრისი

გზა კარგი კია, მაგრამ არა უმთავრესი!

გეორგიანელები ანუ მიწათმოქმედნი — ძველმა ბერძნებმა ასე მოგვნათლეს. თუმცა გეორგიანელობა სიყმაწვილეში რატომღაც მეხამუშებოდა. მერე მივხვდი, რომ ვცდებოდი.

ისე კი სოფლის მეურნეობა გენით რომ მოგვდგამდა, ამაში ჩემივე გერა გაგუას ცხოვრების მაგალითიც კმარადა. დილით მურუჭია ჩამოვარდებოდა თუ არა, თოხით ხელში საკუთარ ეზოში დატრიალდებოდა. აი, მზე რომ კარგად ამოიწვერებოდა, ილარიონა გრიგადირი მაშინ შემოსძახებდა, გერი, გერი (გერი მგელია მეგრულად და გაგუაც ფიზიკურად ღონიერი, დაუჯერებელი ძალის პატრონი გახლდათ, აგა კოლექტივის ყანა გელოდებაო. მაშინ გაგანია ომი იყო, სოფლად თითო-ოროლა კაცი თუ დაღანღალებდა. გაგუაც წაუძღვებოდა ქალებისგან შემდგარ მეთოხეთა ლაშქარს და გვიან შეღამებამდე იქ გოგოძროგდნენ.

მაშინ სოფლის მიწამ შეუნარჩუნა სიცოცხლე ჩვენს თაობას, სიმინდი, ლობიო, მუხუდო... მჭადი, ღომი და ყველი. აგა პური სად იყო, შავიც გვენატრებოდა, თეთრზე ხომ ზედმეტია ლაპარაკი. ეს დალოცვილი ლობიო კი დღემდე შეუცვლელად გვაპურებს. ერთმა ნაცნობმა გაღის მასწავლებელმა მითხრა, ნეტავ გაჩვენა, რა მადიანად შეექცევიან ჩვენი გავშვები ლობიოს და ის დღე მიყვარს, როცა ეს დალოცვილია მენიუშიო. დღეს განსხვავება ისაა, რომ ამასაც ამერიკიდან თუ სხვა დანარჩენი ქვეყნებიდან ან სამადლოდ მოწვდილს ან ალლოიანი ბიზნესმენის შემოტანილს ვჭამთ, მაშინ კი ის იყო როგორც დასავლეთ, ისე აღმოსავლეთ საქართველოს მოსავლის მნიშვნელოვანი ნაწილი. თუ სადმე გოჯ მიწას საყანედ ან საბაღედ დაიგულებდნენ, მოუვლელს აგა ვინ დატოვებდა.

სამწუხაროდ, დღეს ათასობით ჰექტარი ქვეყნის მარჩენალი მიწის ფართობი უპატრონოდაა მიგდებული. სამაგიეროდ, მივდექით და გზებს ვაშენებთ. სოფლისთვის სულ რალაც მილიონი გამოვყავით, უპირატესად გზები უნდა დავაგოთო, აქაოდა, სოფელს ჯერ ამით ვეხმარებით, მერე ვნახოთო. სოფელს თუ რა დახმარება სჭირდება, ეს გლეხმა უკეთ იცის. ტრაქტორიდან მამაპაპურ კავს მიბრუნებული სოფლელი დიდი გაჭირვებით რომ პატრონობს მიწას, მისთვის დახმარება თუ უნდათ, ჯერ ჭირნახულის მოყვანაში უნდა წაუკრან ხელი, მოსავალი თუ იქნება, ცუდი გზითაც კი მიიტანენ სახლში. მერე ქალაქსაც უწილადებს სარჩოსაბადებელს.

არადა, ხან სასუქს რომ გადაუგდებენ, ხან დიზელის, საწვავს, ისიც მაშინ, წინ თუ არჩევნებია ან რაიმე არსებული თუ არარსებული, მავანთა თვალის ასახვევად და სიტუაციის შესალამაზებლად გამოგონილი ხიფათი ემუქრება პრეზიდენტის სავარძელს, და თანაც იმდენს, გარეშე თვალი რომ მოატყუოს, თორე საქმეს რამდენად წაადგება, მაგგას რად იკითხავენ. ასე აშენდება სოფელი? გზები კი აშენდება, რადგან საამისოდ მილიონებია გამოყოფილი. ეგეც იმიტომ, რომ იმ მილიონებიდან გლომად ფულის მოფცქვნა ადვილია.

ბოლოს და ბოლოს ამ გზების მშენებლობა ხომ დასრულდება. თან საკმაოზე მეტად შეკვეცილი გზები შემოგვრჩა. ფსოულესელიძემდე ხომ კარი მოგვიხურეს? აგერ, გარე თუ შინაურ მტრების დიდი ძალისხმევით, ახალგორთანაც ჩამოგვეჭრნენ და ეგაა.

საგედნიეროდ, გზები ჯერ კიდევ საკმაოდ გვაქვს, ისიც დანგრეულ-ასაშენებელი და პრეზიდენტიდან მოყოლებული, პრემიერ-მინისტრიანად თუ პარლამენტარიანად, გუბერნატორებიანად და ყველა სხვა დაქვემდებარებული წვრილფეხა თუ მსხვილი ჩინოვნიკებიანად თუთიყუშებივით სულ იმას დაგვჩიჩინებენ, გზებს გიშენებთ, გიშენებთ, გიშენებთო, გაზი და შუქიც ხომ გაქვთო... გაზსა და შუქს რა ცეცხლის ფასად გვაწვდიან, ამაზე ლეიბორისტები კი ხალისობენ, მაგრამ ხუთი წლის განმავლობაში ამის ყვედრება რა უგედურებაა. კარგით რა, ნამუსი არ გაქვთ?!

არადა, საქმის მცოდნენი, საგედნიეროდ, ჯერ კიდევ რომ არიან და იციან, ქვეყანა ჭაობიდან რა გზით ამოიყვანონ, ისინი აცხადებენ, ჯერ სოფელს უნდა მივხედოთ, გამოვაცოცხლოთ, ავაღორძინოთო. იმ 35 მილიონიდან 10 მილიონიც რომ მივაშველოთ, მივხედოთ თუნდაც ჩაის განადგურებულ პლანტაციებს, რომ ჩვენს მაღაზიებში მაინც იყიდებოდეს ჩვენებური ჩაი, სოფელიც საქმეს გაიჩენს და...

ჩვენ არა მარტო გეორგიანელები, ანუ მიწათმოქმედი ერის შთამომავლები ვართ, განა ლითონის წარმოების ხელოვნება ჩვენმა დიდმა წინაპრებმა — ხალიბებმა არ ასწავლეს კაცობრიობას? ეს ხომ სრული ჭეშმარიტებაა და ისტორიის ქექვას სულაც არ დავიწყებ. აგერ ნახევარი საუკუნეა, რაც რუსთავში ქართული ფოლადის აკვანი დაირწა. ქართველმა კაცმა ერთხელ კიდევ დაადასტურა, რომ ის მარტო ბეჯითად მშრომელი კი არა, მოაზროვნე, შემოქმედია და ყველაფერი ხელეწიფება, რაც ქვეყანას სჭირდება.

მაგრამ რად გინდა, ჭანჭიკი რომ ჭანჭიკია, ისიც უცხოეთიდან შემოგვაქვს, ისიც უხარისხო. არადა, აგერ რუსთავში ჩინებული მინი-ქარხანა გვქონდა, სადაც ჭანჭიკსა და ხრახნს ამზადებდნენ. ასორმოცდაათამდე ადამიანი იყო დასაქმებული. უკვე რამდენჯერ ვთქვი, რუსთავში ოცამდე ქარხანა იყო, დღესაც არის რაღაც-რაღაცეები, ჰოდა, რაც ადამიანს სჭირდებოდა, ყველაფერი მზადდებოდა. საკუთარ თავსაც ვარგებდით და უცხოეთშიც ვყიდდით, მაგრამ...

დავუბრუნდეთ ისევ სოფელს. ჩვენი სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ენერგიულმა ჭაბუკმა, ტელევიზორში ბრეჟნევივით გაბღენძილი, ახალ ველოსიპედს რომ იგონებს, იმან თუ იცის, რომ მარტო გარდაბანში 130 ათასი ტონა ბოსტნეული მოჰყავდათ, არაფერს ვამბობ მთლიანად ქვემო ქართლზე, მილიონიან თბილისს რომ აპურებდა?

და თუ იცის, მაშინ გვიპასუხოს, გარედან რატომ უნდა შემოგვქონდეს საეჭვო ხარისხის პამიდორი, კიტრი, ნიორი და სხვა რაღაც-რაღაცეები, ან ტომატ-პასტა, ათასგვარი მარინადები, რომელთა დამზადება აქაც იციან, თან გაცილებით უკეთესადაც? გარდაბანში ხომ ოთხი ქარხანა იყო, სადაც პამიდორს გადაამუშავებდნენ, სხვადასხვა ხილისა და ბოსტნეულის კონსერვანტებს ამზადებდნენ და მთელი რესპუბლიკის დახლებს ავსებდნენ კომუნისტების დროს. იმ ქარხნებიდან ორი დღესაც არის, მაგრამ...

მე იმის თქმა მინდა, რომ გზებისთვის კი არა, ჯერ დანგრეული ფაბრიკა-ქარხნებისთვის გამოყავით მილიონები, ხალხისგან დაცლილი და გაუკაცრიელებელი სოფლებისთვის გაიმეტეთ მეტი ფინანსები, რომ ქვეყანა ფეხზე დადგეს, ეკონომიკა გაძლიერდეს. ხალხი ორიოდე დღით კი არა, მუდმივად უნდა დასაქმდეს. წელს რამდენიმე ათეული ათასი ახალგაზრდა ამთავრებს საშუალო სკოლას, ინსტიტუტს თუ კოლეჯს. მათი ერთი პროცენტის დასაქმების შანსიც არ არის ქვეყანაში. ეს ხომ საქართველოს მომავალია, არადა, ისინი აქედანვე განწირულნი არიან ან უმუშევროებისთვის, ან უცხოეთში გადასახვეწად, სადაც მათ დამამცირებელი საქმიანობა ელოდებათ.

გივი ჯახუა

◎ იცოდით?

ერთი თბილისური სასწავლებლის ფენომენი

მრავალი წლის წინათ — საბჭოთა კავშირის ხალხთა სპარტაკიადაზე სრულიად უჩვეულო ამბავი მოხდა მოსკოვის ერთ-ერთ სპორტულ არენაზე: სახელგანთქმულმა კალათბურთელთა გუნდმა თბილისის „დინამომ“ მოედანზე დარჩენილი სამი მოთამაშით დაამარცხა ასევე სახელგანსმენილი კაუნასის „ჟალგირისი“, სრული შემადგენლობით მყოფი!

მაშინ იყო თურმე, გაოცებისგან ხელები რომ გაშალა საკავშირო მასშტაბის სპორტულმა დიდჩინოსანმა და „ისტორიული“ ფრაზა წარმოთქვა: ყველაფერი უცნაური და არაჩვეულებრივი ქართველებმა უნდა ჩაიდინონო!..

ქვემოთ სწოროდ ერთ ასეთ უცნაურობაზე უნდა მოგითხროთ.

1947 წელს თბილისში, ფილიპე მახარაძის ქუჩაზე („ახალი წელთაღრიცხვით“ გერონტი ქიქოძის ქუჩაძ მდებარე ვაუთა მეორე სკოლა 28 მოსწავლემ დაამთავრა და იმათგან ექვსი გახდა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრი — ოთხი ნამდვილი (აკადემიკოსიძ და ორიც წევრ-კორესპონდენტი. ამრიგად, 28 თანაკლასელიდან 21-მა პროცენტმა „გაირტყა“ მაღალი აკადემიურ-მეცნიერული წოდება და არც სხვებს შეურცხვენიათ ცხოვრების გზაზე თავი! ასეთ იშვიათ შემთხვევას მარტო საქართველოში კი არა, ეგებ არც დიდ რუსეთში მოეძებნოს ანალოგი!

სად იყო მაშინ განათლების რეფორმები, კომპიუტერები, ინტერნეტი თუ ფასიანი სწავლება! სამაგიეროდ, განათლება იყო, განათლების მინისტრი დაუვიწყარი ვიქტორ კუბარაძე გახლდათ, სწავლა იყო, სწავლება იყო, ცოდნა იყო და ცოდნის სიყვარული, წიგნის ფასი და წიგნის სიყვარული! და კიდევ — ნამდვილი მასწავლებლები იყვნენ, საგანსა და საქმეზე შეყვარებულნი და თავგადადებულნი.

იმ ვაჟთა მე-2 სკოლას პედაგოგთა თანავარსკვლავედი ჰყავდა დირექტორის ვარლამ თავაძის (ქართული ენა და ლიტერატურაძ, სოლომონ ლორთქიფანიძის (მათემატიკაძ, აკაკი გუნცაძის (ქიმია), მიხეილ მამფორიას (ისტორია), კლიმენტი ნოდიას (გეოგრაფიაძ და სხვათა და სხვათა სახით.

სწორედ ამიტომ ქცეულან ისინი თბილად და კეთილად მოსაგონრად 6 სახელოვანი აღზრდილისათვის; ესენი გახლავან, აკადემიკოსები ნოდარ ბერიკაშვილი (მათემატიკოსიძ, ვაჟა ოკუჯავა (ფიზიოლოგიძ, გივი სანაძე (მცენარეთა ფიზიოლოგიძ, კოხტა ჯაფარიძე (ქიმიკოს-ფარმაკო ქიმიკოსიძ, წევრ-კორესპონდენტები, განსვენებული ალექსანდრე გვახარია (ალმოსავლეთმცოდნეძ და ჯანმრთელად მყოფი ირაკლი ელიავა (ზოოლოგიძ.

ამ შესანიშნავი ექვსეულიდან სამნი — ნოდარ ბერიკაშვილი, გივი სანაძე და კოხტა ჯაფარიძე იუბილარები არიან, 80 წლისანნი. იმათგან პირველი, გამოჩენილი ქართველი ტოპოლოგი, აკადემიკოსი ნოდარ ბერიკაშვილი, ქართული ტოპოლოგიური სკოლის ფუძემდებელის, აკადემიკოს გიორგი ჭოღოშვილის ღირსეული მოწაფე, ახლახან შესრულდა 80-ისა და ეს გახდა ჩემთვის ერთი თბილისური სასწავლებლის ფენომენზე საუბრის საბაბი...

თამაზ ეგანოიძე

◎ SIC!

„რაც დათესა, იმას იმკის“

(მეორე გვერდიდან)

ყოფილი დეპუტატის განცხადებით, თანამოაზრეები „ნაციონალურ მოძრაობაშიც“ ჰყავს, თუმცა ძალიან ცოტა და სთხოვეს, რომ მათი ვინაობა არ გაამხილოს.

მისივე თქმით, ეს ადამიანები ჯერ კიდევ არ არიან პოლიტიკურად მომწიფებულნი, ასეთ „ქარტეხილში მათი შეყვანა რთული იქნება“ და ამიტომ არ გამოვიდნენ ისინი ერთად განცხადებით. თუმცა, მათგან შალამბერიძემ რჩევაც მიიღო და გაფრთხილებაც.

მას შემდეგ, რაც შალამბერიძემ თანაპარტიელებს აუხსნა, რომ პრეზიდენტის პოზიცია არასწორია, მიიღო გაფრთხილება, რომ "რამე არ დამართონ ან რამე არ მოწიონ".

ძალიან რთულია სახელმწიფო მანქანის წინააღმდეგ ბრძოლა, რომელსაც უსაზღვრო ძალაუფლება აქვს და ამას ველურად იყენებს, — დასძინა შალამბერიძემ, რომლის განცხადებითაც, „ნაციონალურ მოძრაობაში“, პრეზიდენტისა და იმ ოდიოზური ფიგურების გარდა, რომლებიც საზოგადოებაში გაღიზიანებას იწვევენ, ადამიანური ურთიერთობებიც არსებობს.

ყოფილი დეპუტატის აზრით, პრეზიდენტმა დღესვე მთავრობა ოპოზიციისგან უნდა დააკომპლექტოს და ქვეყანაში ძალთა გალანსი შექმნას. კერძოდ, საკვანძო სამინისტროების ხელმძღვანელებად ოპოზიციის წარმომადგენლები დანიშნოს.

მაგალითად, პოლიცია უნდა გადასცეს ოპოზიციას, თუ ქვეყნის კეთილდღეობა უნდა და, რაც მთავარია, თუ საკუთარი თავის და მისი ხუნტის წევრების სიკეთე უნდა, — განაცხადა შალამბერიძემ და „ხუნტაში“ პრეზიდენტის გარემოცვა იგულისხმა.

მისივე შეფასებით, ერთი მხრივ კარგია, რომ საზოგადოების აზრი გაერთიანდა, მაგრამ, მეორე მხრივ, საშიშია და ამიტომ, სააკაშვილს შალამბერიძე ურჩევს, ძალაუფლება ოპოზიციას გაუყოს და ბოდიში მოუხადოს საზოგადოებას. პრეზიდენტი „ვანო მერაბიშვილს შეელევა კი არა, სათითაოდ აულოკავს ერთ ადგილს 3 მილიონ კაცს“.

ზოგადად, ქვეყანაში არსებული ვითარების გამოსწორების პირობად შალამბერიძე ქვეყნის საპარლამენტო მმართველობაზე გადასვლას ასახელებს.

მისი თქმით, ოპოზიციის ლიდერები სისტემის შეცვლაზე არ საუბრობენ და, შესაბამისად, არც არის იმის გარანტია, რომ სააკაშვილის გაგდებით ამ ტალღაზე მოსული პრეზიდენტიც ტირანი არ გახდება.

სააკაშვილის ხელში რომ არის ძალაუფლება კონცეტრირებული, იმიტომაც ვერ აიცილა თავიდან რუსეთის პროვოკაცია და პირიქით, იმდენი მოახერხა, რომ სადავო გახადა, ვინ დაიწყო ომი, — დასძინა ყოფილმა დეპუტატმა.

ინტერპრესნიუსი

◎ პოლემიკა

ცრუ ისტორია

ოლეგ ბღაჟბას და სტანისლავ ლაკობას „აფხაზეთის ისტორიის“ სახელმძღვანელოს შესახებ

2006 წელს სოხუმში გამოვიდა ო. ბღაჟბასა და ს. ლაკობას წიგნი *„აფხაზეთის ისტორია“*, უძველესი დროიდან დღემდე. წიგნი დამტკიცებულია 10-11 კლასების სახელმძღვანელოდ აფხაზეთის სეპარატისტული ხელისუფლების განათლების სამინისტროს მიერ.

ორივე ავტორი სამეცნიერო წრეებში კარგად არის ცნობილი. **ოლეგ ბღაჟბა** არქეოლოგია, იკვლევს აფხაზეთის ძველი და შუა საუკუნეების ხანის არქეოლოგიას. **სტანისლავ ლაკობა** აფხაზეთის XIX-XX საუკუნეების ისტორიის მკვლევარია, ის იყო სულისჩამდგმელი და რედაქტორი 1991წ. სოხუმში გამოცემული *„აფხაზეთის ისტორიის“* ე.წ. დამხმარე სახელმძღვანელოსი, უკანასკნელ ხანებში აქტიურად მოღვაწეობს პოლიტიკურ ასპარეზზე – ამჟამად მას აფხაზეთის თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის უშიშროების საბჭოს მდივნის თანამდებობა უკავია.

პირველი, რაც თვალში საცემია *„აფხაზეთის ისტორიის“* ე.წ. სასკოლო სახელმძღვანელოში, ესაა ავტორთა მცდელობა, რადაც არ უნდა დაუჯდეთ, ჩამოაცილონ აფხაზეთი და აფხაზობა საერთოქართულ ეთნო-კულტურულ და პოლიტიკურ სახელმწიფოებრივ სამყაროს და რეგიონის ისტორიული წარსული საერთო-ქართული ისტორიისაგან სრულიად მოწყვეტით წარმოაჩინონ. ვის არ ნახავთ *„აფხაზეთის ისტორიის“* ბღაჟბა-ლაკობასეულ ვერსიაში: პროტოხეთებს, ძველ ბერძნებს, რომაელებს, ბიზანტიას, გოთებს, სომხებს, ხაზარებს, ოსებს, რომ არაფერი ვთქვათ თურქებსა და რუსებზე. მხოლოდ ქართველებისათვის და საქართველოსათვის არ დარჩა ადგილი მასში. ერთადერთი პერიოდი, რომელსაც ვერ აუარეს გვერდი სახელმძღვანელოს ავტორებმა, XI-XIIIს. პირველი ნახევარია, როდესაც მათი მტკიცებით არსებობდა ერთიანი ქართულ-აფხაზური სახელმწიფო – ე.წ. „Царство абхазов и картлийцев“.

უაღრესად ტენდენციურია ავტორთა მსჯელობა აფხაზთა ეთნოგენეზზე. წიგნში აღნიშნულია, რომ აფხაზურ-ადიღური ენების ჯგუფი ალმოსავლურ კავკასიურ (ვაინახურ და დაღესტნის) ენებს ენათესაობა და ორივე ეს ჯგუფი კავკასიურ ენათა ოჯახს ქმნის. ამასთან, ავტორები შეგნებულად უმალავენ მკითხველს, რომ მეცნიერებაში (მათ შორის, აფხაზ მკვლევართა შორისაც) ამ ბოლო დრომდე სრულიად ურყევი იყო თვალსაზრისი კავკასიურ ენათა ერთიანი ოჯახის შესახებ, რომელიც იბერიულ-კავკასიურ ენათა ოჯახის სახელითაა ცნობილი და რომელშიც ქართველური, აფხაზურ-ადიღეური და ვაინახურ-დაღესტნური ენები იგულისხმება. მიუხედავად იმისა, რომ ამ ბოლო დროს, მიმდინარეობს ამ მოსაზრების ერთგვარი რევიზია და მკვლევართა ერთი ნაწილი ამჟამად ფაქტობრივად უარყოფს ქართველური ენების გენეტიკურ ერთობას ჩრდილო კავკასიურ ენებთან, ჯერჯერობით ეს საკითხი საბოლოოდ სულაც არაა გადაწყვეტილი და ასე ხელალები კავკასიურ ენათა ოჯახიდან ქართველური ამოგდება და იბერიულ-კავკასიური ენობრივი ერთობის უარყოფა რბილად რომ ვთქვათ, ნაჩქარევია. რჩება შთაბეჭდილება, რომ ავტორებს ჯიუტად არ სურთ ქართულთან რაიმე სიახლოვის აღიარება ან, უბრალოდ, ტერმინ „იბერიულის“ გამოყენება.

ცალმხრივი და სუბიექტურია მსჯელობა დასავლეთ კავკასიის ძველი მოსახლეობის ეთნო-კულტურულ კავშირებზე მცირე და წინა აზიის ხალხებთან, ძველი აღმოსავლეთის ცივილიზაციებთან, რომლის ერთ-ერთ დადასტურებად მიაჩნიათ „მაიკოპისა“ და „ეშერის“ ეპიგრაფიკული ძეგლები. ამასთან დაკავშირებით, აქცენტი კეთდება ე. წ. „მაიკოპის ფილის“ მონაცემებზე (გვ. 4-5), რომელიც სენსაციების მოყვარულმა ლენინგრადელმა მეცნიერმა გ. ტურჩანინოვმა კავკასიის უძველეს დამწერლობად მიიჩნია და თანამედროვე აფხაზური ენის საფუძველზე „გაშიფრა“. მკვლევარმა „მაიკოპის ფილა“ ძვ.წ. XIII საუკუნით დათარიღა (ეგვიპტეში – XXს. 80-იან წლებში გ. ტურჩანინოვმა „მაიკოპის წარწერა“ სულ ცოტა 1000 წლით დააძველა). მისი შორსმიმავალი დასკვნით, მსოფლიოში უძველესად მიჩნეული ფინიკიური ანბანური დამწერლობა აფხაზური წარმოშობისაა და მის შექმნაში თურმე ძველ აფხაზ ტომებს მიუძღვით წვლილი.

აღსანიშნავია, რომ, თავის დროზე, ძველი აღმოსავლეთისა და კავკასიის ისტორიის კომპეტენტურმა სპეციალისტებმა, არქეოლოგებმა, ისტორიკოსებმა, ლინგვისტებმა – ე. კრუპნოვმა, ი. დიაკონოვმა, ვ. აუტლევმა, ლ. ლავროვმა, ნ. ლომოურმა, გ. ლორთქიფანიძემ, თ. გამყრელიძემ, გრ. გიორგაძემ და სხვ. დამაჯერებლად აჩვენეს გ. ტურჩანინოვის „თეორიის“ აბსურდულობა და ის მთლიანად ავტორის ფანტაზიის ნაყოფად გამოაცხადეს.

რაც შეეხება ძვ.წ. I ათასწლეულში ჩრდილო-დასავლეთ კოლხეთში მოსახლე ტომების ეთნიკურ ვინაობას, ამ საკითხის გარკვევისას გადამწყვეტი მნიშვნელობა უნდა მიენიჭოს უძველეს წერილობით ინფორმაციას, რომლიც მოგვეპოვება ანტიკური ხანის ბერძენი ავტორების: ჰეკატაიოს მილეტელის (ძვ.წ. VIს.), ფსევდო სქილაკს კარიანდელის (ძვ.წ. IVს.) თხზულებებში, რომელთა მიხედვითაც ძვ.წ. I ათასწლეულში ჩრდილო-დასავლეთ კოლხეთის, ანუ თანამედროვე აფხაზეთის ტერიტორია – როგორც მთიანი რეგიონი, ისე ზღვისპირა ზოლი – მაინცდამაინც დასავლურ-ქართველურ ტომებს: კოლებს, კორაძესებს, კოლხებს (შესაძლოა, „მოსხ“-მესხებსაც) ეკავათ. თუნდაც, რომ შემოგვედავონ კოლებისა და კორაძების ქართველურობაში, რა ვუყოთ კოლხებს, თვით ო. ბღაჟბასა და ს. ლაკობას აღიარებით „древнекартвельские племена“-ს, რომლებსაც ზემოთ ნახსენები ფსევდო სქილაკს კარიანდელის უაღრესად სანდო ცნობით ეკავათ ტერიტორია დიოსკურიიდან (დღევანდელი სოხუმი) მდ. აფსაროსამდე (მდ. ჭორუხი).

ჰენიოხები ერთმნიშვნელოვნად გამოცხადებული არიან აფხაზურ ტომებად, რომელთაც, ძვ.წ. I ათასწლეულში, თურმე, არც მეტი, არც ნაკლები „почти все Западное Закавказье и прилегающие области“ ეკავათ. აქ არ შეიძლება არ დაგებადოს სრულიად გუნებრივი კითხვა: თუ მთელი დასავლეთი ამიერკავკასია „აფხაზ“-ჰენიოხებით იყო დასახლებული, ძველმა ბერძნებმა რატომ დაარქვეს ამ მხარეს მაინცდამაინც „კოლხეთი“ და არა, დავუშვათ, „ჰენიოხეთი“.

„სახელმძღვანელოში“ ასევე უპირობოდ ძველ აფხაზურ ტომებადაა გამოცხადებული „სანიგები“. ო. ბღაჟბასა და ს. ლაკობას ამ მტკიცებას (ეს თვალსაზრისი სათავეს ზ. ანჩაბაძიდან იღებს და თავის დროზე მას მხარს შ. ინალ-იფა უჭერდა, ამჟამად კი სანიგთა ეთნიკური წარმომავლობის დაკვეთით გ. ანჩაბაძე გამოდის) მთლიანად აძარწყლებს ის გარემოება, რომ ეთნონიმ „სანიგში“, „ადვილად გამოიყოფა ძირი სანი, რომელიც სრულიად კანონზომიერად ბერძნულად გადმოცემს სახელწოდებას ჭანი“, რაც უდავოდ ამ ტომის მეგრულ-ჭანურ წარმომავლობაზე მეტყველებს (ნ. ლომოური). მხედველობაშია მისაღები აგრეთვე, დიოსკურია-სებასტოპოლისის უძველესი ქართული სახელწოდება „ცხუმიც“, რომელსაც, როგორც ცნობილია, ახსნა მხოლოდ ქართულ ენობრივ სამყაროში (სვანურად „რცხილა“) ეძებნება. დაბეჯითებით შეიძლება იმის მტკიცება, რომ დიოსკურია-სებასტოპოლისის, რომელიც ახ.წ. IIს. ავტორის ფლავიუს არიანეს თითქმის დოკუმენტური განმარტებით, სანიგთა განსახლების ფარგლებში იყო, სვანური (შესაძლოა, მეგრული; შეად. მეგრული „ცხიმური“, ან „თხუმუ“) სახელწოდება შეიძლებოდა გაჩენილიყო მხოლოდ ახ.წ. Iს. წინარე ხანაში, როდესაც ძველი ბერძენი გეოგრაფოსის სტრაბონის, ჩვენი აზრით, მეტად სანდო ცნობის თანახმად, დიოსკურია-სებასტოპოლისის მიდამოებში ზემოთ კავკასიონის მწვერვალები ეპყრათ სვანებს. ხოლო მეორე არანაკლებ კომპეტენტური ბერძენი გეოგრაფოსის, კლავდიუს პტოლემაიოსის (ახ.წ. IIს.) ცნობით, „კოლხეთის ჩრდილოეთ საზღვართან, დიოსკურიის ჩრდილო-დასავლეთით, მდ. გზიფის (პტოლემაიოსის კორაძსი) გასწვრივ“ უნდა ეცხოვრათ „სუანო-კოლხებს“, რომელთა სახელწოდებაც მკვლევართა (ნ. ლომოური) დასკვნით, უდავოდ მეტყველებს „მათ შერეულ, სვანურ-კოლხურ“ წარმომავლობაზე.

სრულიად არასწორად ესმით „სახელმძღვანელოს ავტორებს „აფხაზთა“ სამეფოს ისტორია. ჩვენ, ამჯერად მოვერიდებით იმის სრულად ახსნას, თუ რატომ იყო აფხაზეთის ერისთავის ლეონ II-ის მიერ VIIIს. მიწურულს შექმნილი ე.წ. „აფხაზთა“ სამეფო იმთავითვე არა აფხაზური „ნაციონალური სახელმწიფო“, არამედ ისეთივე წვინდა ქართული ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი გაერთიანება, როგორიცაა ბაგრატოვანთა „ქართველთა“ სამეფო ტაო-კლარჯეთში (ეს პრობლემა დიდი ხანია გადაწყვეტილია ისტორიოგრაფიაში, მათ შორის, გამოჩენილი აფხაზი ისტორიკოსის ზურაბ ანჯაფარიძის შრომებში), მაგრამ მცირე კომენტარს მაინც გავაკეთებთ. ის ფაქტი, რომ ლეონ II-მ თავის თავს „აფხაზთა“ მეფე უწოდა, ხოლო აქედან გამომდინარე, მის სახელმწიფოსაც „აფხაზთა“ სამეფო, ანუ „აფხაზეთი“ დაერქვა, სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ „აფხაზეთის ერისთავმა“ მოახდინა ეგრისის ანექსია, შეუერთა ის „თავის“ აფხაზეთს და შექმნა ახალი აფსუა-აფხაზთა ნაციონალური სახელწიფო, რომელსაც თითქოს არაფერი არ აკავშირებდა ქართულ სახელმწიფოებრიობასთან, როგორც ეს წარმოუდგენიათ სეპარატისტულად განწყობილ აფხაზ მკვლევარებს, მათ შორის, ო. გღაჟბასა და ს. ლაკობას.

თუ ე.წ. „აფხაზური“ დინასტია ისტორიული ლაზიკა-ეგრისის სამეფოში მართლაც მოვიდა, როგორც „გარეშე დამპყრობელი“, რომელმაც ძალით დაიკავა მეზობელი ქვეყნის ტერიტორია და იქაურ ქართულ მოსახლეობას თავს მოახვია მისთვის „უცხო“ აფხაზურ-აფსუური სახელმწიფოებრიობა, მაშინ სრულიად გაუგებარი რჩება, რატომ მიიღო შუა საუკუნეების ქართულმა საზოგადოებრივ-პოლიტიკურმა ცნობიერებამ „აგრესიის“ ეს ფაქტი ასე მშვიდად და უმტკივნეულოდ? ხომ საყოველთაოდ ცნობილია (ამისთვის ძველი ქართული ლიტერატურული ძეგლების ზედაპირული გაცნობაც კი კმარა), თუ რა მოწიწებასა და კეთილგანწყობას ამჟღავნებს ე.წ. „აფხაზური“ დინასტიის წარმომადგენლების მიმართ უკლებლივ ყველა ქართველი მწერალი და მეამბანე, რომელსაც ოდნავი შეხება მაინც ჰქონია „აფხაზ“-მეფეებთან. ამის ნათელი დადასტურებაა თუნდაც *„მატიანე ქართლისაჲ“*-დ წოდებული ქრონიკა, რომელიც ფაქტობრივად წარმოადგენს ერთადერთ წერილობით წყაროს, რომელშიც გადმოცემულია „აფხაზთა“ სამეფოს მეტნაკლებად სრული ისტორია. განა ვინმე შეიძლება დაეჭვდეს იმაში, რომ *„მატიანე ქართლისაჲ“*, გაერთიანებული საქართველოს სამეფო კარზე შექმნილი (XIს. 70-იანი წლები) თხზულება, რომელიც მთლიანად ქართული ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი, ხაზს ვუსვამთ – **ქართული** (და არა აფსუურ-აფხაზური), კონიუნქტურის ამსახველი ნაწარმოებია, დაუშვებდა იმ „აფხაზ“ მეფეთა „ძეგათა-ძეგას“, რომლებიც ჩვენი აფხაზი კოლეგების სრულიად უსაფუძვლო მტკიცებით, თურმე კი არ აერთიანებდნენ საქართველოს, არამედ, არც მეტი, არც ნაკლები, იპყრობდნენ მას.

ერთადერთი ახსნა ქართველ მწერალთა და მემატიანეთა ლოიალობისა და კეთილგანწყობისა „აფხაზი“ მეფეების ე.წ. „დამპყრობლური“ პოლიტიკისადმი შეიძლება ვეძიოთ მხოლოდ იმაში, რომ ისინი მათში „უცხოელ დამპყრობლებს“ კი არ ხედავდნენ, არამედ ისეთივე ქართველ ლიდერებს, როგორადაც მიაჩნდათ, მაგალითად, ბაგრატიონთა დინასტიის წარმომადგენლები. შუა საუკუნეების ქართული საზოგადოებრიობა „აფხაზთა“ სამეფოს განიხილავდა, როგორც საერთო ქართული კულტურულ-პოლიტიკური და სახელმწიფოებრივი სამყაროს ნაწილს, რომელშიც დაწინაურდა ე.წ. „აფხაზური“ დინასტია.

არანაკლებ დამახინჯებულადაა გაშუქებული XI-XII საუკუნეების ისტორია. კერძოდ, ავტორები სრულიად არასწორ ინფორმაციას აწვდიან მკითხველს თითქოს გაერთიანებული საქართველოს შემადგენლობაში გაგრატ IV-ის (1027-1072 წწ.) დროს აფხაზურ სეპარატიზმს ჰქონდა ადგილი. სრული კატეგორიულობით შეიძლება განვაცხადოთ, რომ წყაროებში არ მოგვეპოვება ოდნავი მინიშნებაც კი აფხაზი ფეოდალების ანტისამთავროზე, მით უფრო სეპარატისტულ განწყობილებებზე, რომლებიც თითქოს უკმაყოფილო იყვნენ „აფხაზთა“ სამეფოს ე.წ. „გაუქმებით“, როგორც ამას ფიქრობდა თავის დროზე შ. ინალ-იფა. ჯერ ერთი, 978წ. „აფხაზთა“ სამეფოს არანაირ გაუქმებას არ ჰქონია ადგილი (არაფერს ვამბობთ იმაზე, რომ აღნიშნული სამეფო, მისი წარმოქმნის დღიდანვე იყო არა საკუთრივ ეთნიკურ აფხაზთა (აფსუათა), „ნაციონალური“ სახელმწიფო, არამედ **ქართული** პოლიტიკური გაერთიანება), ამდენად საკითხის ასე დაყენება საფუძველშივე მცდარია. მეორეც, პრაქტიკულად ყველა ანტისამთავროო გამოსვლა, რომელიც მოხდა XI-XII საუკუნეებში, როგორც აღმოსავლეთ, ისე დასავლეთ საქართველოში, მიზნად ისახავდა არა რომელიმე მხარის საქართველოს სახელმწიფოსაგან მოწყვეტას, არამედ ამა თუ იმ მონარქის ჩამოგდებას და სამეფო ტახტზე ამგზიგულთათვის სასურველი პრეტენდენტის დასმას. როგორც სავსებით სამართლიანად ასკვნიდა აკად. ნ. ბერძენიშვილი, მოცემულ პერიოდში, ფეოდალური ოპოზიციის მთავარ მიზანს სამეფო კარზე თავისი გავლენის განმტკიცება, პოლიტიკური კურსის კონკრეტული მიმართულებით შეცვლა წარმოადგენდა.

ასე იყო დემეტრე უფლისწულის ამბოხების დროსაც, როდესაც ეს უკანასკნელი შეეცადა ბიზანტიის დახმარებით ჩამოეგდო ტახტიდან თავისი გვირგვინოსანი ნახევარძმა გაგრატ IV. მართალია, ამ მოვლენის გაშუქებისას *„მატიანე ქართლისაჲს“* ავტორი აღნიშნავს, რომ ზოგიერთი აზნაური მხარს უჭერდა ანაკოფიაში გამაგრებულ უფლისწულს (XIს. 30-იანი წლების დამდეგი), მაგრამ არა გვაძვს არავითარი საფუძველი მივიჩნიოთ ისინი მაინც და მაინც ეთნიკურ აფხაზებად, მით უფრო გამოვაცხადოთ ეს გამოსვლა აფხაზ ფეოდალთა სეპარატისტულ ამბოხად, როგორც ამას აკეთებდა ზ. ანჩაბაძე. *„მატიანე ქართლისაჲს“* (ფაქტობრივად ერთადერთი წყარო, რომელიც გვაწვდის ინფორმაციას ამ დაპირისპირების შესახებ) მასალების ზერელე გადათვალიერებაც კი საკმარისია, დავასკვნათ, რომ დემეტრე უფლისწულის მომხრეები იბრძოდნენ არა საქართველოს სახელმწიფოსაგან რომელიმე ოლქის გამოყოფისათვის, არამედ თავიანთი პრეტენდენტის ერთიანი ქართული მონარქიის სათავეში მოსაყვანად. ე.ი. ამ შემთხვევაში სახეზეა სახელმწიფო გადატრიალების მცდელობა, რომელშიც სულაც არ იყო აუცილებელი მხოლოდ აფხაზ (ეთნიკურად) აზნაურთა მონაწილეობა. უფრო მეტიც, როგორც შემდგომმა (XIს. 40-იანი წლების) მოვლენებმა ცხადყო, დემეტრე უფლისწულის გამეფებას ძირითადად მხარს უჭერდა ფეოდალური ოპოზიცია აღმოსავლეთ და სამხრეთ საქართველოდან. მაშინ როდესაც გაგრატ მეფე, შეიძლება ითქვას, მთლიანად აკონტროლებდა სიტუაციას დასავლეთ საქართველოში, მათ შორის თანამედროვე აფხაზეთის ტერიტორიაზეც, რასაკვირველია, ანაკოფიის გამოკლებით, რომელიც ჯერ კიდევ XIს. 30-იან წლებში გადასცა ბიზანტიის იმპერიას კონსტანტინოპოლში გაძცეულმა მეამბოხე უფლისწულმა. თუ გავითვალისწინებთ იმასაც, რომ XIს. 40-იან წლებში ანაკოფიის ციხის განთავისუფლება გაგრატ IV-მ დაავალა „აფხაზეთის ლაშქარს“ ოთალო ჭაჭას-ძის (სავარაუდოდ აფხაზეთის საერისთავოს ხელმძღვანელის) მეთაურობით, რომელსაც, ზოგიერთი მკვლევარი (შ. ინალ-იფა) ლამის შარავაშიძეთა – მოგვიანებით აფხაზეთის მმართველი საგვარეულოს – მამამთავრად მოიაზრებს, მაშინ საუბარი მოცემულ პერიოდში აფხაზეთის მხრიდან რაიმე სეპარატისტული ქმედებების შესახებ აბსოლუტურად უსაფუძვლოა.

„აფხაზთა“ სამეფოსა და XI-XIIსს. ერთიანი ქართული სახელმწიფოს ისტორიის გაშუქებისას არაერთ ზღაპარს შევხვდებით, რომელთაგან განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს „სახელმძღვანელოს“ ავტორთა ფანტაზიები ლეონ II-ის პიროვნების ფორმირებაში მისი ხაზარი დედის განსაკუთრებულ როლზე, რომლის შედეგადაც თითქოს ლეონი „был менее подвержен христианству“, ან რად ღირს „ხმამაღალი განცხადება“ იმის შესახებ, რომ „абхазы и хазары... создали в свое время могущественные раннефеодальные государства, которые противостояли арабам и остановили их продвижение а Европу; одного этого достаточно, чтобы обеспечить этим народам прочное и достойное место на страницах всемирной историй“. **თავი რომ დავანებოთ იმას, რომ თანამედროვე აფხაზეთის ტერიტორიაზე არაბებზე მოპოვებული ყველაზე დიდი გამარჯვების (ანაკოფიის ბრძოლა) მთავარი შემოქმედნი, რატომღაც ქართლის ერისმთავრები მირი და არჩილი იყვნენ (როგორც ცნობილია, აფხაზეთის ერისთავ ლეონს ბრძოლაში უშუალო მონაწილეობა არც კი მიუღია, თუმცა აფხაზთა 2000-იანი რაზმი აქ იბრძოდა), კავკასიისათვის ხაზარ-არაბთა დაპირისპირებაში საბოლოოდ ხაზარები გამარჯვებულები ნამდვილად არ ყოფილან.** აქვე გვინდა მოვუწოდოთ ჩვენს აფხაზ კოლეგებს, რომ „აფხაზთა“ სამეფოს ეროვნულ-სახელმწიფოებრივ იერ-სახეზე მსჯელობისას თუ ქართულ ისტორიოგრაფიას (რომლის ერთ-ერთი გამორჩეული წარმომადგენელი აფხაზი ზურაბ ანჩაბაძეც იყო) არა, ანგარიში გაუწიონ კავკასიის (ასევე ხაზარების) ისტორიის ისეთ კომპეტენტურ მკვლევარს, როგორიც იყო გამოჩენილი რუსი აღმოსავლეთმცოდნე ანატოლი ნოვოსელცევი, რომელიც „აფხაზთა“ სამეფოს ერთნიშნად მიიჩნევდა ქართულ პოლიტიკურ გაერთიანებად. მისი განმარტებით, „აფხაზთა“ სამეფო „в IX в. (после переноса центра „в Западную Грузию“) стало, по сути дела, западногрузинским государством, игравшим важную роль в истории Грузии“. სხვათა შორის, „აფხაზთა“ სამეფო ქართულ სახელწიფოებრივ გაერთიანებად მიიჩნევთ სხვა არანაკლებ ცნობილ რუს კავკასიოლოგებს, მათ შორის ვ. მინორსკის.

ზურაბ პაპასქირი,

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სრული პროფესორი, ექვთიმე თაყაიშვილის სახელობის საქართველოს საისტორიო საზოგადოების აფსაზეთის ორგანიზაციის თავმჯდომარე.

(გაგრძელება იქნება)

◎ რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

ათასობით ადამიანი ნაკადად შემოვიდა დედაქალაქში პროტესტის გამოსახატად

ათასობით ოპოზიციის მხარდამჭერი საქართველოს პროვინციებიდან ოთხშაბათს სალამოს დედაქალაქში იმ საპროტესტო აქციაში მონაწილეობის მისაღებად მივიდა, რომლის მიზანიც პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილის გადადგომის იძულებაა.

600 ავტომობილის, მინიავტობუსისა და ავტობუსის ესკორტი, რომელიც ოპოზიციის მხარდამჭერებით იყო გადაჭედილი, თბილისში სალამოს შემოვიდა. ისინი იმ 30,000 ადამიანს შეურთდნენ, ვინც უკვე იდგა პარლამენტის წინ და ქალაქის მთავარ ქუჩაზე.

ოპოზიციის ლიდერებმა ფიცი დადეს, რომ ყოველდღიურ საპროტესტო აქციები, რომლებიც 9 აპრილს დაიწყო, გაგრძელდება მანამდე, სანამ სააკაშვილი არ გადადგება. ზოგიერთ დემონსტრაციაში 60,000-მდე ადამიანი მონაწილეობდა.

„სააკაშვილი მე ჯიუტ გავშვს მახსენებს, რომელსაც თავისი ქვეყანა სათამაშოდ მიაჩნია. მაგრამ მას ავიწყდება, რომ ჯიუტი გავშვები ისჯებიან და ეს ძალიან მალე მოხდება, – უთხრა ლევან გაჩეჩილაძემ, ოპოზიციის წარმომადგენელმა, შეკრებილ ადამიანებს.

დემონსტრანტებმა დაიწყეს იმიტირებული საკნების დადგმა. მათი მიზანია იმის დრამატიზება, რომ ყოფილი საგჭოთა რესპუბლიკა, სააკაშვილის მმართველობის დროს, პოლიციურ ქვეყნად გადაიქცა. სააკაშვილმა, აშშ-ში განათლება მიღებულმა იურისტმა, რომელიც ხელისუფლებაში ხუთი წლის წინათ მოვიდა, დემოკრატიული რეფორმების განხორციელების დაპირება დადო.

სააკაშვილის ოპონენტები მას საკუთარ ხელში ძალაუფლების კონცენტრირებასა და მეზობელ რუსეთთან გასული წლის იმ ომის წინ ცუდად მართვაში სდებს ბრალს, რომლის შედეგადაც საქართველომ მძიმე ზარალი განიცადა და ტერიტორიები დაკარგა.

პოლიცია არ ერევა საპროტესტო აქციებში. მთავრობა აცხადებს, რომ, სანამ საპროტესტო აქციები მშვიდობიან ხასიათს ინარჩუნებენ, მათ არ დაშლიან.

AP Associated Press

საქართველოს ოპოზიცია დემონსტრანტებს მეტი აქტივობისკენ მოუწოდებს

ოპოზიციის ლიდერებმა საქართველოში ოთხშაბათს შეკრებისკენ მეტ მხარდამჭერს მოუწოდეს, რათა შეინარჩუნონ იმპულსი საპროტესტო აქციებზე, სადაც უკვე მე-14 დღეა მიხეილ სააკაშვილის გადადგომას მოითხოვენ.

თბილისის ცენტრში, ქვეყნის პარლამენტის წინ დაახლოებით 5,000 ადამიანი შეიკრიბა.

დემონსტრანტთა რაოდენობა სალამოს გაიზარდა, როდესაც ესკორტი, რომელმაც დედაქალაქის გარეთ მყოფი ოპოზიციის მხარდამჭერები ჩამოიყვანა, მაგრამ აქციაში მონაწილეთა რაოდენობა მაინც ბევრად უფრო ნაკლებია, ვიდრე 60,000. სწორედ ეს რაოდენობა მონაწილეობდა აქციაში, როდესაც ამ თვის დასაწყისში მოძრაობა დაიწყო.

„ჩვენ ძალიან ახლოს ვართ გამარჯვებასთან და მაძსიმალურად მოგილიზებულნი. ჩვენ მზად ვართ იმისთვის, რომ მალე შევცვალოთ ხელისუფლება, მშვიდობიანად და კანონიერად“, – უთხრა ოპოზიციის ლიდერმა ეკა ბესელიამ შეკრებილებს.

ორგანიზატორებმა გააფართოვეს ქალაქის მთავარი ქუჩების ბლოკირებაც, მათ შორის რუსთაველის გამზირისა და დედაქალაქის ერთ-ერთი მთავარი სატრანსპორტო კვანძის – თავისუფლების მოედნისა.

ოპოზიციამ ქუჩის გასწვრივ იმიტირებული საკნების რიგები ჩააყენა, რაც მათი თქმით, საქართველოში „პოლიციურ სახელმწიფოს“ განასახიერებს.

დემონსტრანტები თბილისში 9 აპრილს შეიკრიბნენ. ეს იყო სააკაშვილის მმართველობის წინააღმდეგ მიმართული უდიდესი დემონსტრაცია მას შემდეგ, რაც საქართველომ გასულ აგვისტოს რუსეთთან ხანმოკლე ომი გადაიტანა.

აქციებში მონაწილეთა რაოდენობამ იკლო. ოპოზიცია ცდილობს სააკაშვილზე ზემოქმედება საპროტესტო განაკების, თბილისის ნაწილში მოძრაობის ბლოკირებით განახორციელოს და მთავრობის ფუნქციონირება და დედაქალაქის ცხოვრებაში რღვევა შეიტანოს.

პერმანენტული საპროტესტო აქციების მსვლელობისას პრეზიდენტის ოფისისა და საზოგადოებრივი ტელევიზიის წინ იმიტირებულ საკნებსა და კარავებს დგამენ, ხოლო მოძრაობის ლიდერები ფიცს დებენ, რომ მსგავს აქციებს სხვა სამთავრობო შენობების წინ ახორციელებენ.

ოპონენტები სააკაშვილს რუსეთთან კონფლიქტის ცუდად მართვასა და სულ უფრო მზარდ ავტორიტარიზში სდებენ ბრალს. ის ხელისუფლებაში 2003 წელს, მშვიდობიანი „ვარდების რევოლუციის“ მეშვეობით მოვიდა.

სააკაშვილმა არ მიიღო გადადგომის მოთხოვნა, სანაცვლოდ ოპოზიციას დემოკრატიულ რეფორმებზე მოლაპარაკებას სთავაზობს და ვარაუდობს, რომ მის წინააღმდეგ მიმართულ კამპანიას რუსეთი აფინანსებს.

AFP

ახალი გამყინვარება ნატოსა და რუსეთს შორის

მოსკოვმა ნატოსთან ახალი კონფრონტაციის კურსი აიღო. რუსეთი ითხოვს, რომ ჩრდილოატლანტიკურმა ალიანსმა გააუქმოს საქართველოში დაგეგმილი საშტაბო სწავლება. ურთიერთობებში „გამყინვარების პერიოდის“ დამთავრების შესახებ ძალიან ნაადრევად გამოაცხადეს.

რუსეთის ფედერაციის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ლავროვმა გააფრთხილა ნატო და დასავლეთი, რომ უარი თქვას საქართველოსთან შემდგომ მჭიდრო თანამშრომლობაზე. კრემლმა გააკრიტიკა, უწინარეს ყოვლისა, მაისისთვის ორი დაგეგმილი სწავლება, რომლებიც უნდა გაიმართოს საქართველოს ტერიტორიაზე.

შარშან აგვისტოში საქართველოში მომხდარი ომის შემდეგ ურთიერთობა ნატოსა და რუსეთს შორის დაიძაბა, რაც მეტად ნელი ტემპით იწყებს დათბობას. თებერ სახლში გარაკ ობამას მოსვლა და მოსკოვის წინადადება – მხარი დაუჭიროს ალიანსს ავღანეთში, აღმოჩნდა ორივე ქვეყნისთვის საინტერესო ურთიერთობათა ნორმალიზაციის საქმეში. მოსკოვმა აგრეთვე განაცხადა თავისი მზადყოფნის შესახებ, უარი თქვას კალინინგრადის ოლქში რაკეტების განთავსებაზე, მაგრამ გასულ თვეში მიღებული იქნა გადაწყვეტილება მოლაპარაკების პროცესის განახლების შესახებ. და ამჟამად ცივი ომისდროინდელი რიტორიკების სანაცვლოდ მოსკოვმა მიაღწია ურთიერთობის ახალ გამწვავებას.

ნატოში რუსეთის სპეციალურმა წარმომადგენელმა დიმიტრი როგოზინმა აღნიშნა, რომ, თუ ალიანსი არ გააუქმებს სწავლებას საქართველოში, მოსკოვი იძულებული იქნება მიიღოს საპასუხო ზომები, ხოლო 7 მაისისთვის დაგეგმილი რუსეთისა და ნატოს ქვეყნების გენერალური შტაბების შეხვედრა შეიძლება არც შედგეს.

ალიანსის წარმომადგენელმა გასულ კვირას განაცხადა იმის შესახებ, რომ ნატო არ აპირებს მანევრების გადადებას. ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის ხელმძღვანელობა არაერთგზის აცხადებდა, რომ სწავლება დაგეგმილი იყო საქართველოში ომამდე და ამ სწავლების დროს დამუშავდება არა ურთიერთმოქმედება ნატოსა და საქართველოს შორის, არამედ თანამშრომლობა პროგრამა „პარტნიორობა მშვიდობის სახელით“ ფარგლებში.

როგორც რუსეთის პრეზიდენტმა დიმიტრი მედვედევმა ამერიკის შეერთებული შტატების გეგმებთან დაკავშირებით აღნიშნა, რუსეთმა უკანასკნელი წლების განმავლობაში მნიშვნელოვნად შეამცირა ჯარების რიცხოვნობა და მძიმე ტექნიკის რაოდენობა, რომლებიც განთავსებული არიან კალინინგრადში და ამასთან დაკავშირებით იგი ელოდება ნატოსგან საპასუხო ნაბიჯებს აღმოსავლეთ ევროპაში ამერიკის მიერ რაკეტსაწინააღმდეგო თავდაცვის მესამე პოზიციური რაიონის შექმნასთან დაკავშირებით. რუსეთის სახელმწიფოს მეთაურმა ნატოს გეგმებს კუნთების თამაში უწოდა, რაც ხელს უშლის ალიანსის დაახლოებას რუსეთთან.

დიპლომატებმა ნატოს ბრიუსელის შტაბბინაში გააკრიტიკეს მოსკოვის ორმაგი სტანდარტები, შეახსენეს იმის შესახებ, რომ ამას წინათ რუსეთის არმიამ მოაწყო სწავლება ულიარებელ აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკებში.

ჰაუკე პრიდერიკსი

ZEIT ONLINE

დედამიწის ზურგზე

უგო ჩავესმა ამერიკელებს მათგან ნაყიდი კუნძული დაუბრუნა

ამერიკის ქვეყნების სამიტზე ვენესუელის პრეზიდენტმა ბარაკ ობამას აჩუქა არა მხოლოდ ურუგვაელი ჟურნალისტის წიგნი, არამედ დაუსახლებელი კუნძული პეტი, რომელიც მდებარეობს შტატ ნიუ-ჯერსიში მდინარე დელავერზე. 1990 წელს იგი იყიდა სახელმწიფო ნავთობის კომპანიამ ვენესუელიდან.

* * *

პილარი კლინტონი: პაკისტანი აქეზებს თალიბებს, ხალხი უნდა გამოვიდეს მთავრობის წინააღმდეგ

კონგრესში გამოსვლის დროს ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო მდივანი მეტად კრიტიკული იყო პაკისტანის მთავრობის მისამართით, რომელიც ყოველთვის ითვლებოდა ამერიკის მოკავშირედ ტერორიზმთან ბრძოლაში. ისლამისტები სულ უფრო მეტ ტერიტორიას აკონტროლებენ, აღნიშნა კლინტონმა და ეს უშიშროების „სასიკვდილო საფრთხეა“.

* * *

თურქეთის პარლამენტმა 1 მაისი ოფიციალურად დაამტკიცა, როგორც დღესასწაული და გამოსასვლელი დღე

ქვეყნის უდიდესი პროფკავშირული კონფედერაციები მხურვალედ მიესალმნენ ამ ნამდვილად რევოლუციურ გადაწყვეტილებას კონსერვატიული მუსულმანური ქვეყნისთვის. აქამდე არასანქცირებული მიტინგები და მსვლელობები შრომის დღესთან დაკავშირებით ეწყობოდა პოლიციასთან გაფთრებული შეტაკებების პირობებში და ამ დროს იყო ხოლმე მხვერპლიც.

* * *

ჩინელ ჩინოვნიკებს ავალდებულებენ, იკითხონ წიგნები

შანდუნის აღმოსავლეთ პროვინციაში ჩინეთის კომპარტიის პარტკომის გადაწყვეტილებით, „ყველა დონის ხელმძღვანელმა თავისი პირადი მომზადებისა და სამუშაოს მოთხოვნის შესაბამისად უნდა გადაჭრას მათ წინაშე წამოჭრილი პრობლემები და შეადგინოს სწავლებისა და წიგნების კითხვის წლიური გეგმები“. იგულისხმება წელიწადში სულ ცოტა 3-5 წიგნის წაკითხვა.

* * *

ლულა და სილვამ დაამყარა მოგზაურობის რეკორდი ბრაზილიის პრეზიდენტებს შორის

მანამდე, სანამ დაიკავებდა უმაღლეს სახელმწიფო პოსტს, ოპოზიციის ლიდერი ლულა და სილვა მუდმივად აკრიტიკებდა თავის წინამორბედს კარდოზას მისი ხშირი მოგზაურობის გამო უცხოეთში. ახლა უკვე თავად ლულა იწვევს, თუ კრიტიკას არა, ყოველ შემთხვევაში, ბრაზილიელების უბრალო ღიმილს მაინც.

ხომ არავის გაგონებს ეს, ქართველო მკითხველო?

◎ განსჯა

რუსეთის მიმართ საქართველოს ხელისუფლების პოლიტიკა დროის კონტექსტიდან ამოვარდნილია

(მეოთხე გვერდიდან)

ამან შექმნა პროგლემა სახელმწიფოში და ხელისუფლებასაც ამან შეუქმნა პროგლემები. შეიძლება არ გქონდეს სასამართლო, ანდა გქონდეს ფორმალური სახით, შეიძლება აკონტროლებდე მთავარ ტელეარხებს, ეკონომიკას და უშენოდ იქ ნაგიჯს სერიოზულს ვერავინ დგამდეს, მაგრამ ეს მხოლოდ გარკვეულ დრომდე, დროის მცირე მონაკვეთშია შესაძლებელი. დღევანდელ გლობალიზებულ სამყაროში ასეთი მეთოდები აღარ მუშაობს. ამის დასტურია საქართველოს ხელისუფლების მაგალითი. მან ყველას დაანახვა, რომ თუ მომავალში ვინმე მოინდომებს, მასავით მოიქცეს, საბოლოოდ მიიღებს უზარმაზარ პროგლემებს ქვეყანაში, რაც ქუჩის აქციებში გამოიხატება.

ასე რომ, გამოსვლებში ტრაგედიას ვერ ვხედავ. მთავარია, რომ პროგლემები არსებობს, და თუ ისინი არ მოგვარდა, საქმეს არ ეშველება. თუ სიტუაცია დაწყნარდება პროგლემების გადაწყვეტის გარეშე, ეს დროებითი იქნება. ხვალ და ზეგ ეს პროგლემები ისევ იჩენს თავს და ჩვენ ისევ ახალი, უფრო დიდი პროგლემების წინაშე აღმოვჩნდებით, პროტესტიც უფრო მწვავე ფორმით გამოვლინდება, ვიდრე დღეს არის.

— ლადო პაპავამ ქართველ და უცხოელ ბიზნესმენებს საპასუხოდ ღია წერილით მიმართა და ურჩია, ოპოზიციის ლიდერებისთვის კი არ მიემართათ, არამედ ხელისუფლებისთვის. თქვენ ეთანხმებით ბატონ ლადოს?

— ვფიქრობ, ბიზნესმენებმა წერილის ადრესატი არასწორად შეარჩიეს. ეს მათი შეცდომა იყო. საქართველოში ბიზნესსაც თავიდან ბოლომდე ხელისუფლება აკონტროლებს, ეტყობა მათ გარკვეული ვალდებულება ჰქონდათ, ან გარკვეული თხოვნა არსებობდა, ან იძულება, რომ ასეთი წერილით ოპოზიციისთვის მიემართათ. აბსურდი იცითრა არის? განა ლევან გაჩეჩილაძემ თუ ეკა ბესელიამ ან ზვიად ძიძიგურამ შექმნეს ეკონომიკური ან სხვა პროგლემები? როდესაც შენს ქვეყანაში რთული პოლიტიკური პროცესი მიმდინარეობს, ბიზნესმენების მხრიდან ასეთი ხასიათის წერილზე ხელის მოწერა აბსოლუტურად უადგილოდ მიმაჩნია.

უფრო მეტიც! წარმოუდგენელია, რომ სხვა სახელმწიფოში უცხოელი ბიზნესმენები ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკურ პროცესში ერთვებოდნენ. თუ ჩვენ ფადი ასლის ჭკუაზე გვინდა სიარული, კარგად გვქონია საქმე! მან თავისი დაუკვირვებლობით საკუთარი თავი გაყიდა, უფრო სწორად, მისდა უნებურად მიგვანიშნა, რომ ფადი ასლების მომძლავრების კვალობაზე, რასაც ქართული ბიზნესის დაკნინებასთან ერთად ხელს უწყობს დღევანდელი ჩვენი ხელისუფლებაც, ისინი იმ ხელისუფლებას მოიყვანენ ჩვენს ქვეყანაში, რომელიც მათ უფრო უკეთ მოემსახურება. სხვა დანარჩენს, დაკნინებულ და საქმიდან ჩამოცილებულ საქართველოს მოქალაქეებს, ვინც ხმას ამოიღებს და მათ არ დაეთანხმება, ისინი მოუვლიან და თავის ადგილს მიუჩენენ. აი, ასეთი რამ გვითხრა ფადი ასლიმ დაუკვირვებელი და სულელური საქციელით.

— სიტუაცია დაიძაბა. ხელისუფლებამ ოპოზიციის მოთხოვნები ულტიმატუმად მონათლა. ხომ არ არის შეჯახების საშიშროება?

— არ ვფიქრობ, რომ რაღაც ულტიმატუმებზეა საუბარი, ანდა რაიმე ძალისმიერი დაპირისპირების საფრთხე არსებობს. ყველანაირი დაკვირვება ცხადყოფს, რომ ის ათი ათასობით ადამიანი აბსოლუტურად კონსტიტუციური ნორმების დაცვით გამოხატავს უკმაყოფილებას. თუ ხელისუფლებაში ვინმეს ჰგონია, რომ ეს ხალხი ვიღაცამ გააბრიყვა, შეცდომაში შეიყვანა და ქუჩაში გამოიყვანა და რასაც უნდა იმას გააკეთებინებს მათ, ძალიანაც ცდება. მაშინ ხელისუფლებას არ ჰქონია სწორი წარმოდგენა მიმდინარე პროცესებზე. აქციების დაწყებიდან უკვე ერთ კვირაზე მეტი გავიდა და ხელისუფლებას ერთი ნაბიჯიც კი არ გადაუდგამს ხალხთან დიალოგისათვის. აშკარაა, რომ ხელისუფლება არასწორად ფიქრობს, — ისეთი შთაგეჭდილება მრჩება, რომ მისთვის მთავარია აქციების ორგანიზატორი ოპოზიციური პარტიების 8-10 ლიდერი დასვას დიალოგისათვის, რომელიც არაფრით დასრულდება და სიტუაცია განიმუხტება. ეს დიდი ილუზიაა. ეს ადამიანები პროტესტს გამოთქვამენ ქვეყანაში შექმნილი მძიმე მდგომარეობის გამო და ეს სიმძიმე დაკავშირებულია არა მარტო სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუარესებასთან, არამედ იმ საერთო უპერსპექტივობასთან, რომელიც უკავშირდება ჩვენი მოქალაქეების ოჯახების მომავალს, შვილების განათლებას, ტრადიციული ფასეულობების მიზანმიმართულ რღვევას, თაობათა შორის ხელოვნურად გაღვივებულ ანტაგონიზმს, იმას, რომ ქართულ თვითმყოფადობას საფრთხეები შეექმნა. თუ ხელისუფლება ამას უგულებელყოფს და მიიჩნევს, რომ ხალხი ქუჩაში ათმა ან თხუთმეტმა კაცმა გამოიყვანა და საკმარისია ამ ათი ან თხუთმეტი კაცის განეიტრალება, - დიდი შეცდომა იქნება! ხალხის განწყობიდან აშკარად ჩანს, რომ ფარულ გარიგებაზე ხელისუფლებასთან წამსვლელ პოლიტიკურ ლიდერებს პოლიტიკური კარიერის გაგრძელების იმედი არ უნდა ჰქონდეთ.

ჯერჯერობით ხელისუფლების ვერც ერთმა წარმოადგენელმა ვერ შეცვალა თავისი გამოსვლების ტონალობა, ინტონაციები და ვერ დაგვარწმუნა, რომ ელემენტარულად მაინც აცნობიერებდეს, თუ რატომაა ეს ხალხი ქუჩაში გამოსული. ასეთი სიჯიუტე ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შეუფასებლობისა, ცხადყოფს იმას, რომ ხელისუფლება ვერ ფლობს რეალურ სიტუაციას, ანდა, მას დაქირავებული ჰყავს პიარ-კომპანიები (ხელისუფლებას საკუთარ ხალხთან დიალოგისა და პოლიტიკის წარმართვისათვის ვილაც უცხოური პიარ-კომპანიების დაქირავება რად უნდა უნდოდეს? ძ, რომელთა რეკომენდაციებითაც ხელისუფლება მოქმედებს და ამ კომპანიებს კი რეალურად წარმოდგენილი არა აქვთ, თუ რა ხდება საქართველოში. ამიტომაც არის დროსა და სივრცეში აცდენილი ყველაფერი ის, რასაც უკანასკნელ დღეებში ხელისუფლება აკეთებს.

გასაოცარია, ხელისუფლებაზე უკეთ ვინ უნდა იცოდეს მისი ხალხის ზნე-ჩვეულებები, ქვეყანაში არსებული მდგომარეობა. ვფიქრობ, დიალოგი ადრე თუ გვიან ფუნდამენტურ საკითხებზე შესაძლებელი გახდება, მაგრამ ეს ისე არ გამოვა, რომ 10-15 კაცი დაჯდეს მოლაპარაკების მაგიდასთან, 100 ათასი კი ბრიყვივით წავიდეს შინ და ამ 15 კაცის გადაწყვეტილ რაღაც საკითხებს დაეთანხმოს, რომელიც არაფერს შეცვლის ქვეყანაში.

თუ ვინმეს ჰგონია, რომ ახლა მთავარია დაიშალოს აქციები და მდგომარეობა განიმუხტოს, ძალიან ცდება. არსებული სერიოზული პროგლემების გადაწყვეტის გარეშე, რამდენიმე თვის მერე საპროტესტო ტალღას ისევ მივიღებთ, ოღონდ იგი უკვე სულ სხვა სიმწვავის იქნება.

— გაირკვა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების ადმინისტრაცია 242 მილიონი დოლარით დაგვეხმარება, რომელიც გამიზნულია ეკონომიკური პროექტების გაუმჯობესების, ქვეყანაში მმართველობის გაუმჯობესების, დევნილების დასახმარებლად და სხვა მიზნებისთვის.

— ეს არ არის ახალი გადაწყვეტილება. ეს იმ თანხიდანაა, შარშან ჩვენმა მეგობარმა ქვეყნებმა 4 მილიარდ ნახევარი დოლარი რომ გამოგვიყვეს.

ეს თანხა ქვეყანას საშუალებას აძლევს, კრიზისი შედარებით რბილად გადაიტანოს. ეს დახმარება საკმარისია, რომ მისი გონივრულად გამოყენების შემთხვევაში ჩვენ შევარბილოთ კრიზისით გამოწვეული პროგლემები. მაგრამ ჯერჯერობით ამ თანხის ოპტიმალურად და ეფექტიანად გამოყენებისთვის სასურველი გადაწყვეტილებები ვერ დავინახე.

ერთი მხრივ, კარგია, რომ ეს თანხა გვაქვს, რადგან ამით ბევრი რამის მოგვარება შეიძლებოდა. მეორე მხრივ, ხელისუფლება, რომელსაც მონოპოლიზებული აქვს ძალაუფლება, ამ თანხას გამოიყენებს ისე, როგორც საჭიროდ მიიჩნევს და დიდი ალბათობაა იმისა, რომ ის არარაციონალურად იქნება გამოყენებული. ამიტომ, ვფიქრობ, უმჯობესი იყო, რომ ეს თანხა საერთოდ არ ყოფილიყო. მაშინ ხელისუფლება იძულებული იქნებოდა მაქსიმალური ძალისხმევა მიემართა ქვეყანაში არსებული რესურსების სრული მობილიზაციისათვის (მათ შორის ადამიანური რესურსებისაც და მოეძებნა რაციონალური გადაწყვეტილებები კრიზისიდან გამოსასვლელად. მაგრამ ახლა ხელისუფლება ისევ სხვისი იმედით არის და სხვა უკეთესზე აღარ ფიქრობს.

ესაუბრა
თორნიკე შანიძე

caucasia-experts
პოლიტიკური ექსპერტი

◎ მეცნიერება

ტოპონიმების კვლევა განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სსდომათა დარბაზში შედგა ისტორიის, ეთნოლოგიისა და რელიგიის შესწავლისა და პროპაგანდის სამეცნიერო ცენტრის (დირექტორი აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი) მიერ ორგანიზებული შეკრება. სჯა-ბაასი გაიმართა იმ საგრანტო პროექტის გარშემო, რომელსაც ეწოდება „საქართველოს ისტორია ტოპონიმიაში“, ხელმძღვანელობს აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი და აფინანსებს ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებების ფონდი (რუსთაველის ფონდი).

ფაქტობრივად, ეს გახლდათ „სადემონსტრაციო დღე“, რაც მიეძღვნა ორწლიან გრანტზე (ის წლეულს მთავრდებაძ მუშაობის ერთი წლის ანგარიშს. სწორედ ერთი წლის სამუშაოების მიმოხილვით წარსდგა შეკრებილთა წინაშე მთავარი მომხსენებელი დავით მუსხელიშვილი.

საქართველოს თანამედროვე ტოპონიმიის „საყოველთაო“ მოკრების თვალსაზრისით უკვე დიდძალი მასალაა დაგროვილი, უზარმაზარი სამუშაოა ჩატარებული (რად ღირს თუნდაც საქართველოს ტოპონიმიკური ლაბორატორიის მიერ გამოქვეყნებული **ტოპონიმიკურ გამოკვლევათა ორტომეულის** ან 2002 წელს გ. გედოშვილის გამოცემული **„ქართულ ტოპონიმთა განმარტებით-ეტიმოლოგიური ლექსიკონის“** აღნიშვნა; ოღონდ ისტორიკოსებისათვის გამორჩელად ფასეულია ისტორიულ წყაროებში, მატიანეებსა თუ ისტორიულ საგუთებში შემორჩენილი ჩვენი ქვეყნის ისტორიული ტოპონიმია, რამაც განაპირობა კიდევაც შერჩევა პროექტისა „საქართველოს ისტორია ტოპონიმიაში“.

პროექტი გულისხმობს დღემდე სხვადასხვა დროსა და სხვადასხვა მკვლევარის მიერ გამოქვეყნებული ისტორიული საგუთებიდან ამოკრებილი შუა საუკუნეების საქართველოს ტოპონიმიის სრულ კორპუსს, IX-XVIII საუკუნეების ქრონოლოგიური მიჯნებით, XIX საუკუნის დასაწყისის ზოგიერთი დოკუმენტის ჩათვლით. პროექტის სპეციფიკა კი ისაა, რომ თითოეული ტოპონიმი საგუთებიდან ამოწერილია უცვლელად, იმ კონტექსტით, როგორითაც ის წარმოდგენილია ორიგინალში, ტოპონიმის (სოფლის, ქალაქის, მიწის ნაკვეთისა და ასე შემდეგ შესახებ შემცველი ინფორმაციით.

დავით მუსხელიშვილის ჯგუფის მიერ გაწეული ერთი წლის ნამუშევარი შეეხება, ფაქტობრივად, შუა საუკუნეების საქართველოს ერთ-ერთი მთავარი რეგიონის — **ქართლის ტოპონიმიას.** დიდძალი მასალის დამუშავების შედეგად ქართლთან დაკავშირებით ამოწერილია თითქმის **600 ტოპონიმი და შედგენილია 1700-მდე ბარათი.** გასაგებია, რომ ჩატარებული კვლევის საფუძველზე შესაძლებელი გახდა რამდენიმე მნიშვნელოვანი დასკვნის გაკეთება.

გატონი დავითის მოხსენებით მიღებული შთაგეჭდილება კიდევ უფრო გააძლიერა ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის მზია სურგულაძის გამოსვლამ — „ქართლის ეპარქიები“ და ისტორიის დოქტორის გიორგი ჭეიშვილის საუბარმა „ქართლის საზღვრები ტოპონიმიკის მიხედვით“.

ჩემთვისაც, შეკრების „ბარე“ მონაწილისათვის, სრულიად ნათელი გახდა, თუ რა მაღალ შეფასებას იმსახურებდა ამ ენერგიული ჯგუფის ერთწლიანი ნამუშევარი. ასეთი შეფასება არ დაუყოვნებიათ და არც დაუშურებიათ ისეთ ცნობილ სპეციალისტებს, როგორებიც პროფესორი ნანა ხაზარაძე და პროფესორი ნოდარ ლომოურია.

თავს ერთი აზრის გამოთქმის ნებას მივცემ: ზემოთ, სხვათა და სხვათა შორის, ლაპარაკი იყო კულტურულ-პოლიტიკური ვითარების სურათზეც. ჩვენდა სავალალოდ, საქართველოში ახლა უმძიმესი პოლიტიკური სიტუაციაა და ამას ბოლო ხანს აფხაზ და ოს სეპარატისტთა მეცადინეობითა და აგრესორი რუსეთის წაქეზებით ერთი ახალი „ტოპონიმიკურ-პოლიტიკური“ ნიუანსი შეემატა: ქართული ტოპონიმების გარუსულება. დიახ, სოხუმი Сухум გახდა, ოჩამჩირე — Очамчир, ცხინვალი — Цхинвал, ახალგორი — Ахалгор და სხვა. ამ მიზეზითაც ენიჭება ისტორიის, ეთნოლოგიისა და რელიგიის შესწავლისა და პროპაგანდის ცენტრში მიმდინარე წარმატებულ ტოპონიმიკურ ძიებებს საგანგებო მნიშვნელობა.

სხდომის ბოლოს შეკრების წამყვანმა, პროფესორმა ალექსანდრე დაუშვილმა ცენტრის მომავალი გეგმები გაგვაცნო. აქ ერთ საგულისყურო მომენტს გამოვამზეურებ: **რუსულ ენაზე გამოსაცემად** მზადდება ერთოგ საყურადღებო ნაშრომი **„საქართველოს ისტორიის საკითხები სომხური ისტორიოგრაფიის მრუდე სარკეში“.** ცნობილია, რომ დიდი ხანია, რაც მეზობელი სომხეთის ისტორიკოსები დაჟინებითა და სხვა ჭრილში უფრო სასურველი სიჯიუტით (ეგეგ კადნიერებითაც ცდილობენ თავიანთ სასარგებლოდ ჩვენი ისტორიის გაყალბებასა და დაკნინებას — სხვათა შორის, ქართველი კოლეგებისაგან საბაბის მიუცემლად და იმათ ისტორიაში „შესაბამისი“ ცხვირის ჩაუყოფლად. სწორედ ამიტომ იქნება ძალიან სასარგებლო ალექსანდრე დაუშვილის მიერ ანონსირებული ნაშრომის დასტამბვა, სახელდობრ რუსულად და მერე ალბათ ინგლისურადაც — უფრო მეტი საერთაშორისო ინფორმირებისათვის...

თამაზ ეგანოიძე

◎ რაგბი

აბა, თქვენ იცით, ბიჭებო!

დღეს ევროპის ჩემპიონატზე სათამაშოდ საქართველოს 21-წლამდელთა ნაკრები ესპანეთში გაემგზავრა.

ნიკოლოზ ჭავჭავაძის შეგირდთა და მასპინძელთა გარდა კონტინენტური ფორუმის დასკვნით ეტაპზე მათი პორტუგალიელი, რუსი, უკრაინელი, რუმინელი, გერმანელი და შვედი თანატოლები იასპარეზებენ.

უმნიშვნელოვანესი ტურნირისთვის მზადების პერიოდში ახალგაზრდა ბორჯღალოსნებმა ამხანაგური მატჩები გამართეს ეროვნული ჩემპიონატის მონაწილე გუნდებთან „ლოკომოტივთან“, „ლელოსთან“ და თსუ-სთან, ხოლო მომავალი გატალიების ადგილზე ერთკვირიან შეკრებას გაივლიან, სადაც 29 აპრილისთვის მადრიდის ნაკრებთან გენერალური რეპეტიციაა დაგეგმილი.

გაეცანით ჩვენს თანამემამულეთა შემადგენლობას და დამდეგი ბრძოლების კალენდარს.

საქართველოს 21-წლამდელთა ნაკრები:

შალვა მამუკაშვილი, ბექა ნიკოლაიშვილი, დავით ჩიჩუა, გიორგი კალმახელიძე, შალვა მახარაშვილი, დავით გრძელიშვილი, სანდრო ინაშვილი, გიგი გაგუნია („ყოჩები“ძ, ირაკლი მირცხულავა, ლექსო იორდანიშვილი, ვიქტორ კოლელიშვილი, ლაშა ხმალაძე, გიგა კორკელია, გოდერძი ჯოგლიძე („ლელო“ძ, ლადო გუნიავა, ვასილ კაკოვინი, ილია სურგულაძე, რატი ხუციშვილი, რატი ნუცუბიძე (თსუ, გიორგი ჯაშიტაშვილი („ხულიგანა“ძ, გიორგი როხვაძე („აია“ძ, ალექსანდრე ტუჩაშვილი („ლოკომოტივი“ძ, გიორგი ტორაძე („მორეჟო“, საფრანგეთი, არჩილ კობაური („მასი“, საფრანგეთი, ჯაბა კიკვიძე (STM „ლონდონი“, ინგლისი.

მწვრთნელები: ნიკოლოზ ჭავჭავაძე, სპირიდონ ლიპარტელიანი.

მენეჯერი: ოთარ იაშვილი.

ევროპის ჩემპიონატის კალენდარი

3 მაისი. 1. რუმინეთი – შვედეთი. 2. რუსეთი – უკრაინა. 3. საქართველო – ესპანეთი. 4. პორტუგალია – გერმანია.

6 მაისი. 5. პირველის მოგებული – მეოთხის მოგებული, 6. მეორის მოგებული – მესამის მოგებული, 7. პირველის წაგებული – მეოთხის წაგებული, 8. მეორის წაგებული – მესამის წაგებული.

9 მაისი. ფინალი. მეხუთის მოგებული – მეექვსის მოგებული. **III ადგილისთვის.** მეხუთის წაგებული – მეექვსის წაგებული. **V ადგილისთვის.** მეშვიდის მოგებული – მერვის მოგებული. **VII ადგილისთვის.** მეშვიდის წაგებული – მერვის წაგებული.

◎ ჩვენებურები

ქართული კვალი

ტარტუს „როკმა“ რომ ესტონეთის რეგულარული ჩემპიონატი მოიგო 26 გამარჯვებითა და 2 დამარცხებით, საქართველოს ეროვნული ნაკრების სასტარტო ხუთეულის წევრების ვიქტორ სანიკიძისა და გიორგი ცინცაძის დიდი დამსახურებაა.

ვიქტორ სანიკიძე

ჩვენმა თანამემამულეებმა დასკვნით შეხვედრებშიც ივაჟკაცეს: „კურემაასთან“ სტუმრად გამართულ მატჩში, რომელიც ლიდერმა 116:93 მოიგო, სანიკიძემ 23 წუთში 29 ქულა, 10 მოხსნა, 1 პასი და 1 დაფარება მოაგროვა, გუნდის წამყვანმა გამთამაშებელმა ცინცაძემ კი 17 წუთში 6 ქულას, 1 მოხსნას, 5 პასსა და 2 ჩაჭრას მოუყარა თავი. რაც შეეხება „ტტუ კკ“-სთან წარმატებით დასრულებულ ბრძოლას, ვიქტორის მონაგარმა 19 წუთში 14 ქულა, 3 მოხსნა და 2 ჩაჭრა შეადგინა, გიორგიმ კი 30 წუთში 4 ქულა, 3 მოხსნა, 4 პასი და 4 ჩაჭრა მიითვალა.

ქართველ ლეგიონერთა კლუბმა უმთავრეს კონკურენტს ტალინის „კალევს“ 3 ქულით გაუსწრო და მასთან ერთად „ჰლეი-ოფში“ თამაშის უფლება გაინაღდა. კიდევ ორი ნახევარფინალისტის ვინაობა „ვალგა“ – „კალევისა“ და „ტტუ კკ“ – „რაკვერე ტარვასის“ წყვილებში გაირკვევა. მათი დუელი სამ მოგებამდე გაგრძელდება.

◎ მხარე

9 აჭრის მიუძღვნა

გორის საჭადრაკო კლუბი „მთიები“ ოცი წლის გახდა. მისი გახსნისას ქალაქის მაშინდელმა ხელმძღვანელებმა კლუბის სიმბოლური გასაღები საზეიმოდ გადასცეს ეროვნულ ოსტატს გურამ მუკნიაშვილს. მას შემდეგ მოყოლებული, იგი ერთგულად და უნარიანად უძღვება ქალაქის საჭადრაკო ცხოვრებას, ამ გრძნულ თამაშთან ამეგობრებს უამრავ პატარას, აფრთიანებს მათ, საზოგადოებას ღირსეულ და განათლებულ ადამიანებს უზრდის.

სხვადასხვა დროს „მთიებში“ აიდგეს ფეხი ოსტატობის კანდიდატებმა, ინჟინერ-ეკონომისტმა შალვა წიქარიძემ, კვების მრეწველობის ინჟინერ-ტექნოლოგმა გურამ მთვარელიძემ, გიორგი ალგოროვმა, რომელმაც ეს-ეს არის დაამთავრა ლომონოსოვის სახელობის მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, გორის საშუალო სკოლის მოსწავლეებმა, ოსტატობის კანდიდატმა ლექსო ხახუტაშვილმა და ოსტატმა ეკა გოგლიძემ, და, რა თქმა უნდა, დავით მაღალაშვილმა, 21 წლის საერთაშორისო ოსტატმა, რომელსაც საერთაშორისო დიდოსტატის წოდების მოსაპოვებლად ერთი გალიღა აკლია, და იმის მოპოვებასაც, როგორც თავად ამბობს, წლის დამლევამდე აპირებს.

ამ დღეებში „მთიებში“ დასრულდა 9 აპრილისადმი მიძღვნილი საჭადრაკო ტურნირი, რომელშიც ქალაქის უძლიერესმა მოჭადრაკეებმა ითამაშეს. დავით მაღალაშვილს არ გასჭირვებია პირველი ადგილის დაკავება, თუმცა რიგ პარტიებში მეტოქეთა მძაფრ წინააღმდეგობას წააწყდა. ეს განსაკუთრებით ითქმის ცხრა წლის ზაქრო დავითაშვილთან გამართულ პაექროებაზე, რომელმაც 17-დან 8 ქულა მოაგროვა და რვა წლის ვახტანგ კარელიძეზე, ვის ანგარიშზეც 9 ქულაა. სხვათა შორის, ორივემ ყაიმით დაამთავრა შეხვედრა ოსტატობის კანდიდატთან ზურაბ ჯანელაშვილთან. მეორე-მესამე ადგილებზე გავიდნენ ოსტატობის კანდიდატები ლექსო ხახუტაშვილი და გურამ მთვარელიძე.

გურამ ვაშაკიძე

გორი.

◎ ინტერნეტიდან

უკვე 47 ათასი ბილეთი გაიყიდა

ამას წინათ უკვე ვწერდით გერმანიაში გამართულ უკრაინელი მოკრივის ვლადიმერ კლიჩკოსა და ბრიტანელი დევიდ ჰეის პრესკონფერენციის შესახებ, სადაც დევიდი მივიდა ფეხბურთის მაისურით, რომელზეც ალგეჭდილი იყო ძმები კლიჩკოების სისხლიანი მოკვეთილი თავები, ის იმუქრებოდა მომავალი მეტოქის ვლადიმერისა და მისი ძმის ვიქტორის მისამართით. თითქმის ასეთივე რამ განმეორდა შემდეგ ინგლისში გამართულ პრესკონფერენციაზე.

ბუნებრივია, რომ ყოველივე ამან დიდი აჟიოტაჟი გამოიწვია კრივის მოყვარულებში. თუმცა ეს მატჩი 20 ივნისს უნდა გაიმართოს მელზენკირხენის სტადიონზე Veltins-Arena, მაგრამ უკვე გაიყიდა 47 ათასი ბილეთი. ასე რომ, დარჩა მხოლოდ VIP- ლოჟის ადგილები. ის კი ფეხბურთის მოედანზე რინგის მახლობლად მოეწყობა. ახლა სტადიონის ხელმძღვანელობა და ტელეკომპანიის RTL წარმომადგენლები მსჯელობენ ახლო მომავალში ბილეთების ახალი პარტიის გამოტანაზე. ისინი ამტკიცებენ, რომ ამ ბილეთებზე მოთხოვნილება უფრო დიდია, ვიდრე 2010 წელს აქვე გასამართი ჰოკეიში ჩემპიონატის ბილეთებზე, მასში კი გერმანიის ნაკრებიც მონაწილეობდა.

ლიდერს წამოეწივნენ

დედამიწის გარშემო აფრეებიანი იახტებით რგოლის Volvo Ocean Race მონაწილეებმა მეექვსე ეტაპზე რიო-დე-ჟანეირო-ბოსტონი გასავლელი 4800 საზღვაო მილიდან თითქმის მესამედი გაიარეს.

მართალია, კვლავ ესპანური Telefonica ლიდერობს და ფინიშამდე 1300 საზღვაო მილიღა დარჩა. მაგრამ მას თანდათან წამოეწივნენ რგოლის საერთო ლიდერები Ericsson – ოთხი და სამი. თუ ლიდერი ეკვატორული შტილური ზონის გავლისას 100 საზღვაო მილით დაწინაურდა, ახლა მათ შორის მანძილი შესაგამისად 24 და 27 საზღვაო მილამდეა შემცირებული. ვინაიდან ახლა ლიდერი ძალზე ნელა მიდის, ალბათ მდევრები – შვედური იახტები უფრო წამოეწევიან და იძნებ გაუსწრონ კიდეც მას.

როგორც ამბობენ, ფინიში ბოსტონში, შესაძლოა, კვირას შედგეს.

მომღერალს კალათბურთელი ამჯობინა

როგორც ჩანს, ცნობილ მომღერალ რიანას არ გასჭირვებია თავისი ბოიფრენდის, ჰიპი-ჰოპის სტილში მომღერლის კრის ბრაუნის შემცვლელის გამოძებნა. ორი მომღერლის რომანი ყურადღების ცენტრში იყო არა მხოლოდ ოკეანის გადალმა, არამედ, ევროპაშიც, რადღირდა თუნდაც ცნობა ორი მუქკანიანი მსახიობის განშორებაზე ან კიდევ ის, რომ ბრაუნმა რაინა სცემა.

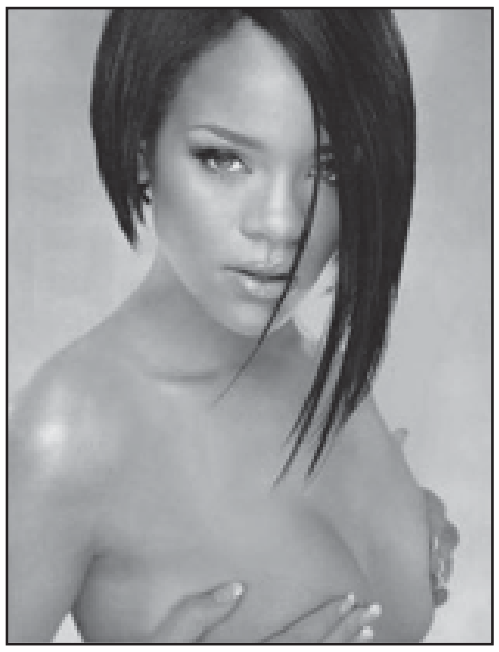

ამერიკელი ჟურნალისტები ამ დღეებში მოწმენი გახდნენ, თუ რიანა როგორ ატარებდა დროს საკალათბურთო კლუბის „ლეიკერსის“ რესტორანში კალათბურთელ ბრაუნთან. საღილის შემდეგ ისინი ერთად ჩასხდნენ ტაქსის უკანა სავარძელში თითქმის ჩახუტებულნი.

თუმცა კალათბურთელი ამტკიცებს, რომ ის და ქალიშვილი მხოლოდ მეგობრები არიან, მაგრამ ამერიკაში განა ბევრს სჯერა ასეთი სიტყვებისა? და განა ახლო მეგობრებს საერთო სიამოვნებისთვის არ შეუძლიათ ერთმანეთის კოცნა, თუ უფრო მეტი არა?

მიუხედავად ამისა, პირდაპირ კითხვაზე – ხომ არ შეიძლება ეს მეგობრობა უფრო სიახლოვეში გადაიზარდოს, კალათბურთელმა კატეგორიულად უპასუხა „არა!“

◎ რაც თვალს არ გამოეპარა

ასე გადავარჩინე ბუში!

საგწუხაროა ფრიად, მაგრამ ზოგიერთ ჩვენს ჭკუანალრეძოზ თანამემამულეს ხანდახან უცნაურად აეკვიატება ასევე უცნაური „ინიციატივა“ და ეს „ინიციატივა“ ათეძმევინებს კიდევ ერთ უცნაურ „მოსაზრებას“, – ავიღოთ და ამოვაძირკვოთ ყოველივე რუსული! რუსეთმა ომი გამოგვიცხადა, დაგვანგრია, დაგვტკვირა და ჩვენი მტრები არიანო! კი, ბატონო, რუსეთმა „დაგვტკვირა“, თავისი ავი ზრახვები „განავრცო“ ჩვენს ძვეანაზე, მაგრამ, ერთი მაინც ვერ გამიგია, რა ბრალი მიუძღვით ამ საძმეში იმ კლასიკოსებს, რომლებიც თვითონ იყვნენ ავჯანყებულები „იმ რუსეთისა“ და რუსული „დერჟავის“ მიმართ? რატომ უნდა „გავუწყრეთ“ დიდ პუშკინს, ტოლსტოის თუ დოსტოევსკის, რომელთა შემოქმედებაზეთაოზებიალიზარდნენ და დღესაც ამკობენ მსოფლიო საგანძურს? ან, თუნდაც, მოსკოვს, სადაც არა ერთი ქართული ქუჩა და ქართული სალოცავია, სადაც რუსთაველის ძეგლი დგას და მასთან მოწიწებით იხრიან თავს არამარტო ქართველნი? ნამდვილად არ გვესიამოვნებოდა, ალბათ, ქართველებს, შოთას სახელის „ამოძირკვა“ რუსეთის დედაქალაქის ისტორიიდან. კი, ბატონო, რუსეთი გადაგვემტერა, მაგრამ რუსული კულტურა, რუსული ლიტერატურა, რუსული პროგრესული ელიტა არასოდეს ყოფილა საქართველოს მტერი... და რალა დღეს გამოვიდეთ თავი და „რუსის ჯინაზე“ ათასს სისულელეს ვამბობთ და ვაკეთებთ? თუმცა, ახლა, უსაქციელოს სიტყვაზე არ მინდა ლაპარაკი. ამ პატარა საბაზეთო წერილს სხვა სათქმელი აქვს მიზნად, – უბრალოდ, ერთ იმ პუბლიკაციაზე მინდა ყურადღება გავამახვილო, რომელიც გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“ დაიბეჭდა („ჩემმა ჭალარამ გადამარჩინა“ – 2009 წ. 6 მარტიძ და მისი ავტორი ზაალ ფილფანი გვიყვება, თუ როგორ გადაურჩა „ნაცების“ აგრესიას შავი ზღვის ქუჩასა და კახეთის გზატკეცილის გზაჯვარედინთან, როდესაც ისინი (ნაცებიძ ამონტაჟებდნენ უზარმაზარ „ბანერს“ წარწერით – „ბუშის ქუჩა“! წავიკითხე ეს პუბლიკაცია და გავიფიქრე, მართლა, რომელ ჭკუათმყოფელს მოუვიდა აზრად „კახეთის გზატკეცილი“ „ბუშად“ ექცია? ვინ ისურვა აშშ-ს ისტორიაში ერთ-ერთი ყველაზე დაგალრეიტინგიანი პრეზიდენტის სახელის ამდაგვარად უკვდაყოფამეთქი, მაგრამ მაშინ ეს ჩემთვის გაფიფქრე და არავისთვის მითქვამს.

ამას წინათ კი, მეც მოვხვდი შავი ზღვის ქუჩაზე. ბუშის „ბანერთან“ ბიჭები შეგროვილიყვნენ. ხელში „კანისტრა“ ეჭირათ და ცუდად შეჰყურებდნენ ხელეგაწეული პრეზიდენტყოფილის პორტრეტს. გულმა რეჩხი მიყო. მივუახლოვდი და სალამი მოვახსენე (ზაალ ფილფანის მსგავსადძ. მომესალმნენ. „კანისტრიდან“ ბენზინის სუნმა დამკრა. რას აკეთებთ-მეთქი, ვკითხე. არ დამიმალეს, – ანდა დავწვათო! მემცხეთა, ახალგაზრდების ეს ჩანაფიქრი როგორადაც შემეძლო დავუყვავე, მოვეფერე, საუბარში ჩავეგი და, ჩემდა გასაკვირად, ამ საუბარმა შედეგი გამოიღო.

– მკრეხელობას მკრეხელობით არ შეიძლება უპასუხოთ, ჩემო შვილებო...

– მკრეხელობა ერთხელ და სამუდამოდ უნდა ალმოიფხვრას!..

– კი, ბატონო, მარა... თუ ჩემს რჩევას მიიღებთ, იქნებ უმჯობესი იყოს კანონიერად და აუღელვებლად მოხდეს ყველაფერი...

– რაღა ბუში აირჩიეს? ამერიკას უკეთესი მოლვაწე არ ჰყავდა? თუ გვინდოდა გვესიამოვნებინა, ამერიკელი ხალხისთვის თუნდაც ვაშინგტონის სახელი დაგვერქმია თბილისის ერთ-ერთი ქუჩისთვის...?

– ალბათ, ასე „მოუხდა“ დიპლომატიას... მიხვდებიან, ალბათ, და თვითონვე გამოასწორებენ!..

ასე სჯობია, დამიჯერეთ!..

– ვინ მისცა „ნაცებს“ ამის ვაჭკაცობა!

...ბევრი ვისაუბრეთ, ბევრი ვიდავეთ, ბევრიც ვიკამათეთ და...

– მოდით, ასე შევთანხმდეთ, – ამჯერად თქვენს ჭალარას ვცემთ პატივს და დაგიჯერებთ... ჩათვალოთ, რომ დღეს „გადაგვირჩა“ ბუში, მაგრამ ვნახოთ, თუ ეძებება ქალაქის მმართველობას გამგედაობა და მოაშორებს ამ ბანერს აქედან! ვინ არის ბუში, რომ კახეთს შეუცვალოს სახელი?!

გამიხარდა, ჩემს ჭალარას პატივი რომ მიაგეს, მაგრამ ვითომ, მოუვა აზრად ვინმეს, არ შემარცხვინოს იმ ბიჭების წინაშე და კახეთის გზატკეცილს შეუნარჩუნოს სახელი?!

მე კი, არ მინდა იმ ძლესა ჩვენს თანამემამულეებს დავემსგავსო, თორემ, როგორც ვატყობ, ბიჭები თვითონ გააკეთებენ ამას!

...ამჯერად ასე გადავარჩინე ბუში, მაგრამ როდემდე?!

ზაურ ფიფია

◎ გუშინ – დღეისთვის

პრეზიდენტმაც ვერ შეძლო

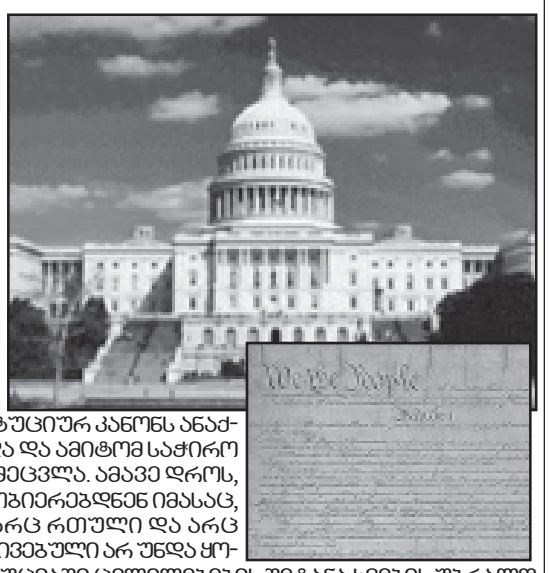

ამერიკელები ამაყობენ თავიანთი კონსტიტუციით, რომელიც 1787 წელს შეძმნეს და დღემდე მხოლოდ 30-მდე დამატება და შესწორება შეიტანეს მასში.

აშშ-ს კონსტიტუციის ავტორები ითვალისწინებდნენ იმ ფაქტს, რომ საზოგადოებრივი განვითარება, ცხოვრებისეული პრაქტიკა, ზოგიერთ კონსტიტუციურ კანონს ანაქრონიზმად აქცევდა და ამიტომ საჭირო გახდებოდა მათი შეცვლა. ამავე დროს, ისინი კარგად აცნობიერებდნენ იმასაც, რომ ეს პროცესი არც რთული და არც ზედმეტად გამარტივებული არ უნდა ყოფილიყო. კონსტიტუციაში ცვლილებების შეტანა ხმების უბრალო უმრავლესობით არ შეიძლება; ამისათვის საჭირო კონგრესის ორივე პალატის დეპუტატთა 2/3 და შტატების 3/4 თანხმობა.

გამოხატავდა რა ფართოდ გავრცელებულ აზრს პიროვნების კონკრეტული უფლებების დაფიქსირების აუცილებლობის შესახებ, პირველ კონგრესზე 12 შესწორება შეიტანეს, მათგან 10 რატიფიცირებული იქნა 1791 წლის 15 დეკემბერს. ამ შესწორებებმა შეადგინეს „ბილი უფლებათა შესახებ“, რომელშიც ნათქვამია: კონგრესმა არ უნდა მიიღოს ისეთი კანონები, რომლებიც კრძალავენ რწმენის, სიტყვის, პრესის, პეტიციების წარდგენის უფლებებს და ა. შ. ამ შესწორების ავტორთა სიბრძნე და შორსმჭვრეტელობა ნათლად გამოვლინდა 200 წლის შემდეგ, როდესაც 1989 წელს უმაღლესი სასამართლოს დადგენილების შემდეგ, აშშ-ს კონსტიტუციაში შესწორების შეტანა სცადეს. ამ დადგენილების თანახმად საჭირო იყო კონსტიტუციის პირველი შესწორების კორექტირება, რადგანაც იგი იცავდა იმ პირებს, რომლებიც პროტესტის ნიშნად აშშ-ს დროშას წვავდნენ. პრეზიდენტმა გუშმა (უფროსმაძ განაცხადა, რომ დროშის შეურაცხყოფა, როგორც პროტესტის გამოხატვის ფორმა, მიუღებელია და კონგრესს კონსტიტუციაში სათანადო ცვლილებების შეტანა სთხოვა. „ბილი უფლებათა შესახებ“-ში გაცხადებულ პიროგებზე დაყრდნობით, პრეზიდენტის ეს თხოვნა უარყვეს.

ჩვენთან პრეზიდენტი კი არა, პარლამენტის ზოგიერთი წევრი ისე ითხოვს კონსტიტუციის რომელიმე მუხლის შესწორებას ან დამატებას (ცვლიან და უმატებენ კიდეცძ, როგორც მოეპრიანებათ, ანუ კონსტიტუციას თავიანთი ინტერესების შესაბამისად ჩოხასავით ირგებენ.

ვაჟა თვალავაძე

მეუღლე თამარ გეთიაშვილი, შვილები ნინო, ნათია, ჯანო, რატი, სიძეები დემნა სახლთუხუცესიშვილი, ავთანდილ გასვიანი, შვილიშვილები ნია, მარინა, ძმისწულები დარეჯანი, ასმათი, დისწული ოლია გულბანი, ბიძაშვილები მარეხი, მამია, მამუკა, მამიდაშვილები მევლუდი, ნუნუ, ცოლისძმა ნუკრი, ცოლისდა ნინო, ძვისლი ზურაბ კიკნაძე, სიდედრი რუსუდანი იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ჯაბა არდევანის ძე ონიანი

პანაშვიდი 24 IV, 16 სთ. მისამართი: რუსთავის გზატკეცილი, ზოოვეტის დასახლება, სოფელი კრწანისი. დაკრძალვა 25 IV, 15 სთ. ამაღლების ეკლესიიდან (საბურთალოს სასაფლაოზეძ.

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა და უმაღლესი საბჭო იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა ცნობილი ქართველი მწერალი და საზოგადო მოღვაწე, საქართველოსა და აფხაზეთის დამსახურებული ჟურნალისტი

ევგენი აქუბარდია

და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს. დაკრძალვა 25 IV, 14 სთ. თბილისი, ფანასკერტელის 20.

წალენჯიხის მუნიციპალიტეტის საკრებულო და გამგეობა ღრმა მწუხარებას გამოთქვამენ ცნობილი საზოგადო მოღვაწის, შესანიშნავი მწერლის, წალენჯიხის რაიონის ძალაქ ჯვარის მკვიდრის

ევგენი აქუბარდიას

გარდაცვალების გამო და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახის წევრებს და ახლო ნათესავებს.

მურად ჭანტურია ოჯახით დიდ მწუხარებას გამოთქვამს მწერლისა და უფროსი მეგობრის, თავისი კუთხის საამაყო შვილის

ევგენი აქუბარდიას

გარდაცვალების გამო და თანაუგრძნობს მის ოჯახსა და ნათესავებს.

დემურ, იოსებ და დავით გადელიები, ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

სანდრო გადილია

და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს. დაკრძალვა 25 IV, ძ. სენაკი, ყოფილი სამხედრო ქალაქის დასახლება.

სს „არქეოპოლისის“ კოლექტივი იუწყება, რომ გარდაიცვალა მათი თანამშრომელი

სანდრო გადილია

და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

◎ ინფორმაცია

„აფხაზეთი და სამხრეთ ოსეთი საქართველოს შემადგენლობიდან სრულიად კანონიერად გამოვიდნენ“

რუსეთის ფედერაციის საგარეო საქმეთა მინისტრი სერგეი ლავროვი აცხადებს, რომ აფხაზეთიც და ე.წ. სამხრეთ ოსეთიც საქართველოს შემადგენლობიდან სრულიად კანონიერი გზით გამოვიდნენ. ლავროვი ასევე აცხადებს, რომ აფხაზეთმაც და ე.წ. სამხრეთ ოსეთმაც რეფერენდუმები ჩაატარეს, ამ ხალხებმა დამოუკიდებლობას დაუჭირეს მხარი, მიიღეს კონსტიტუციები, ჩამოაყალიბეს პარლამენტები და მთავრობები.

თუ კონფლიქტის ფესვებზე ვისაუბრებთ, აფხაზეთმაც და სამხრეთ ოსეთმაც, სრულიად კანონიერად – საბჭოთა კავშირის 1990 წლის 3 აპრილს მიღებული კანონის თანახმად თვითგამორკვევა მოახდინეს და საქართველოს შემადგენლობიდან გამოვიდნენ. ამის სამართლიანობა უდავოა, იმიტომ რომ თავად საქართველოც გამოვიდა საბჭოთა კავშირის შემადგენლობიდან სწორედ იგივე კანონის საფუძველზე, – განაცხადა რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა.

ინტერპრესნიუსი

2009 წლის 13 მაისს 12 საათზე გაიმართება სს „ქართული ფილმის თანამშრომლების“ საერთო კრება.

კვორუმის არ არსებობის შემთხვევაში – 2009 წლის 2 ივნისს 12 საათზე.

კვორუმის არ არსებობის შემთხვევაში – 2009 წლის 21 ივნისს 12 საათზე.

დღის წესრიგი:

1. სს „ქართული ფილმის თანამშრომლების“ დირექტორის ანგარიში;
2. სს „ქართული ფილმის“ დირექტორის ანგარიში;
3. წმინდა მოგების განაწილება;
4. სს „ქართული ფილმის თანამშრომლების“ სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის საანგარიშო მოხსენება;
5. სს „ქართული ფილმის თანამშრომლების“ წესდებაში ცვლილებების შეტანა;
6. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა ანაზღაურება;
7. სხვადასხვა.

კრება ჩატარდება მისამართზე: თბილისი – 59 ახმეტელის ქ. №10ა. სს „ქართული ფილმი“.

საქციო საზოგადოება „თამარიონი“ აცხადებს აქციონერთა საერთო კრებას 2009 წლის 14 მაისს 18 საათზე. მისამართი: გორგასლის 73.

დღის წესრიგი:

1. სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორის ანგარიში 2008 სამეურნეო წლისათვის.

აქ ანგარიშის დამტკიცება

2. აუდიტის არჩევა 2009 წლისათვის.

აქციონერთა საალრიცხვო დღედ დადგენილია 7 მაისი.

საქციო საზოგადოების
დირექცია

2009 წლის 18 მაისს შედგება საქციო საზოგადოება „თბილკონტრაქტის“ აქციონერთა რიგგარეშე კრება.

დღის წესრიგი:

1. საზოგადოების წესდების ახალი რედაქციის დამტკიცება;
2. საზოგადოების სამეთვალყურეო საბჭოს არჩევნები.

აქციონერთა კრება შედგება დღის 2 საათზე, მისამართი: **ქ. თბილისი, აკაკი წერეთლის 114.**

დავუბრუნოთ ბავშვები ოჯახებს!

ძვირფასო მკითხველო! გააგზავნეთ სმს „ჯეოსელიდან“, „მაგთიდან“, „ბილაინიდან“ ნომერზე 30-30 და 1 ლარით ყოველთვიურად დაეხმარებით მზრუნველობამოკლებულ ბავშვებს.

ერთჯერადი დახმარებისთვის დარეკეთ ნომერზე 30-30 და ფონდ „იავნანას“ ანგარიშზე ავტომატურად ჩაირიცხება 1 ლარი.

თუ გვსურს,
ქვეყნად
სიყვარული დავნერგოთ,
თუ გვსურს,
ზურგი შევაქციოთ
ჩარჩობას,
30-30 დავრეკოთ,
საწყალ ბავშვებს
დავუბრუნოთ
ბავშობა.

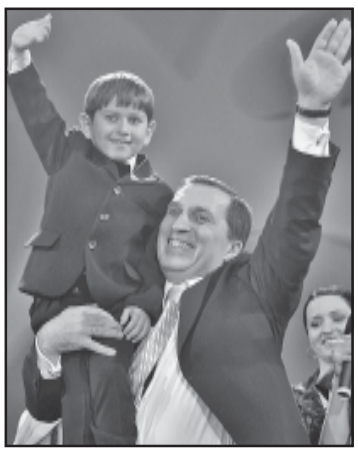

ჯანსულ ჩარკვიანი — ფონდი „იავნანა“

◎ მოგვმართავენ, გვეკითხებიან

რუბრიკას უძღვება გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ იურიდიული კონსულტანტი ირინე ღლონტი.

კითხვა: რა წარმოადგენს დასაქმებულისთვის გასაცემი დროებითი შრომისუუნარობის გამო დახმარების ოდენობის გაანგარიშების ბაზას?

ლამარა ნამორაძე

პასუხი: კანონის თანახმად, დასაქმებულისთვის გასაცემი დროებითი შრომისუუნარობის გამო დახმარების ოდენობის გაანგარიშების ბაზას წარმოადგენს შრომითი ხელშეკრულებით განსაზღვრული შრომის ანაზღაურება, მაგრამ თუ მისი ოდენობა ხელშეკრულებით არ არის განსაზღვრული შრომისუუნარობის დადგომამდე უკანასკნელი ვთვის განმავლობაში დარიცხული შრომის ანაზღაურების მიხედვით გაანგარიშებული საშუალო თვიური შრომის ანაზღაურება, ასევე უკანასკნელი ვთვის განმავლობაში დარიცხული შრომის ანაზღაურების მიხედვით გაანგარიშებული თვიური შრომის ანაზღაურება წარმოადგენს გამომუშავებაზე დამოკიდებულ დასაქმებულთა დროებითი შრომისუუნარობის გამო დახმარების ოდენობის გაანგარიშების ბაზას.

* * *

კითხვა: რა თანხები არ მიიღება მხედველობაში დროებითი შრომისუუნარობის გამო დახმარების ოდენობის გამოანგარიშებისას?

გიორგი მაისურაძე

პასუხი: ამ შემთხვევაში მხედველობაში არ მიიღება: ერთდროული სახის დახმარებები, პრემიები და მატერიალური ჯილდოები, ზეგანაკვეთური ანაზღაურება, დანამატები, ერთჯერადი სამუშაოს ანაზღაურება, რომელიც არ წარმოადგენს ძირითადი სამუშაოსთვის მიღებულ გასამრჯელოს.

* * *

კითხვა: გთხოვთ, კონკრეტულად აგვიხსნათ, როგორ განისაზღვრება შრომისუუნარობის გამო დახმარების საერთო თანხა?

რეზო მოსიძე

პასუხი: დროებითი შრომისუუნარობის გამო დახმარების საერთო თანხა განისაზღვრება შეჯამებულად საავადმყოფო ფურცლებში მითითებულ თვეებში (ყველა თვეში ცალ-ცალკეძ. საშუალო დღიური ხელფასის (თანამდებობრივი სარგოს, შრომის ანაზღაურებისძ გამრავლებით მოცემულ თვეში შრომისუუნარობის გამო გაცდენილ სამუშაო დღეთა რიცხვზე. საშუალო დღიური ხელფასის გამოთვლა ხდება საშუალო თვიური შრომის ანაზღაურების გაყოფით. შრომისუუნარობის თვის სამუშაო დღეთა რიცხვზე. საყურადღებოა, რომ ერთდროულად რამდენიმე დამსაქმებელთან მუშაობის შემთხვევაში დროებითი შრომისუუნარობის გამო დახმარება გაიცემა – ყველა დამსაქმებელთან ცალ-ცალკე.

მოგვმართეთ, შეგვეკითხეთ: 98-65-87.

◎ ჯანმრთელობა

დიაბეტთან ბრძოლის ახალი საშუალებანი

როგორც დიაბეტის საერთაშორისო ინსტიტუტი (ავსტრალიაძ აცხადებს, 2010 წლისთვის დედამიწაზე იქნება სისხლის დიაბეტით დაავადებული დაახლოებით 220 მილიონი ავადმყოფი. ამ დაავადების მკურნალობის სახსრები უზარმაზარია. მაგ. აშშ-ში ის 100 მილიარდ დოლარს აღწევს.

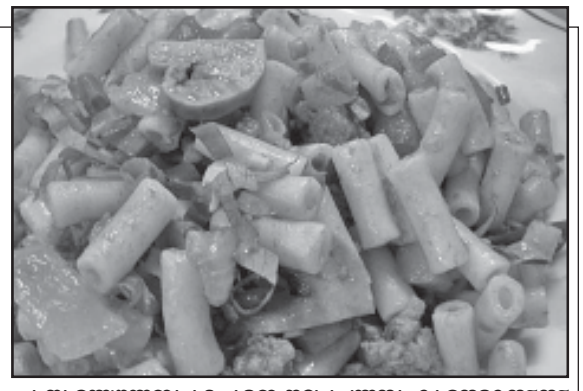

ამიტომაც ფულს არ ზოგავენ მკურნალობის ახალი მეთოდების შემუშავებისთვის, კერძოდ ადრეული დიაგნოზების, პროფილაქტიკის, აგრეთვე ინსულინზე დამოკიდებული და ინსულინზე დამოუკიდებელი მკურნალობის ტიპებისა და ა. შ. შემუშავებისთვის.

ბოლო ტენდენციები: ინსულინის პრეპარატების დამზადების მოძველებულ ტექნოლოგიებზე უარის თქმა, ახალი ანალოგების შექმნა, ნოვატორული მიდგომა სისხლში გლუკოზის გაზომვისადმი, წამლის შეყვანის უამრავი ახალი მეთოდი. მაგალითად, თანდათან უარს ამბობენ ცხოველური წარმოშობის მასალების საფუძველზე პრეპარატების დამზადებაზე. დიდი ყურადღება ექცევა ახალი გლუკომეტრების შექმნა-დამზადებას. თანამედროვე აპარატებს სისხლის ანალიზისთვის წამები სჭირდება, თანაც შეუძლიათ ადრინდელი შედეგების დამახსოვრება.

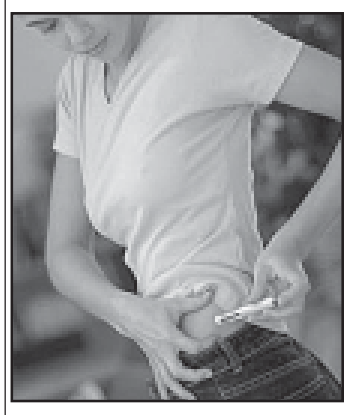

ტაივანელმა მეცნიერებმა შეიმუშავეს ავადმყოფის ორგანიზმში ინსულინის შეყვანის მეთოდი აბების სახით, რაც გაცილებით სჯობს ყოველდღიურ ნემსის ჩხვლეტას. ამერიკელმა მკვლევარებმა კი გამოიგონეს ინსულინის სალეჭი კევი. მეცნიერები აგრძელებენ დიაბეტის ახალი მეთოდების ძიებას.

მაკარონი არ ასუქებს?

ბევრ ადამიანს მიაჩნია, რომ თეთრი პური და მაკარონის ნაწარმი იწვევენ გასუქებას. თუმცა, როგორც ამერიკელი მეცნიერების ბოლო დროის გამოკვლევებმა აჩვენეს, არსებობს გენი, პასუხს რომ აგებს ნახშირბადების ცხიმად გადაქცევის პროცესზე.

სწავლულთა აზრით, შესაძლოა, გამოიგონონ გასუქების საწინააღმდეგო საშუალებები, რომლის სამიზნე სწორედ ეს გენი იქნება.

სიმშვიდის წერტილები

ნერვიული დაძაბულობის წუთებში გაიკეთეთ მასაჟი განსაკუთრებული „სიმშვიდის წერტილებზე“.

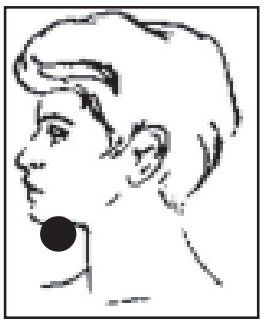

ანტისტრესის წერტილი მდებარეობს ნიკაპის შიდა ცენტრალურ ნაწილში. მისი მასაჟი გიხსნით ნერვიული სისტემის დაძაბულობას, გიუმჯობესებთ განწყობილებას.

ამ წერტილის მასაჟი მოხერხებულია მარჯვენა ხელის დიდი თითით. ის 4-5 წუთს უნდა იკეთოთ.

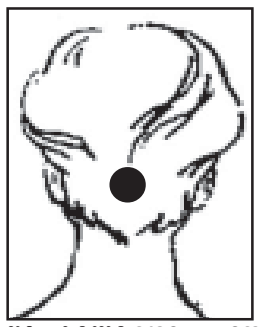

100 ავადმყოფობის ნაკრები უწოდეს ჩინელმა მკურნალებმა წერტილს, რომელიც მოთავსებულია თავზე, კეფის ღრმულში, ყურების ნიჟარების ზედა წერტილების შემაერთებელი ხაზების ცენტრში. მასაჟი გაიკეთეთ ღრმა, მაგრამ, არა უხეში მოძრაობით, თუ ნერვიულობას თან ახლავს თავის ტკივილი და უძილობა.

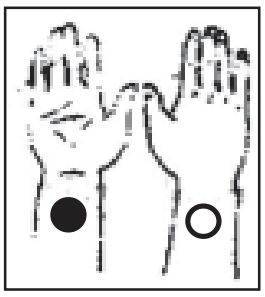

საგამოცდო ნევროზის წერტილი მდებარეობს მაჯის ზემოთ სახსრიდან სამი თითის დადებაზე.

მისი ღრმა, არც თუ ძლიერი მასაჟი შეასუსტებს წინასაგამოცდო დაძაბულობას (აგრეთვე სამუშაოსმოძებნამდე გასაუბრებისასძ, მასაჟი კეთდება სამი შუა თითით, რამდენიმეჯერ საათის ისრის მიმართულებით და იმდენივეჯერ საწინააღმდეგო მიმართულებით.

უცხოური პრესის მიხედვით

ნეკროლოგი
„საქართველოს რესპუბლიკაში“
98-65-87;
899 32-85-76.

◎ ანეკდოტები

– თქვენი ცოლი გიყვართ?
– რა თქმა უნდა. რით არის სხვაზე ნაკლები?

* * *

ტიპი ბიბლიოთეკაში მივიდა:
– თქვენგან წავიღე წიგნი – „როგორ ვიშოვოთ მილიონი“, მაგრამ მასში გვერდების ნახევარი ამოხეულია.
– მერე რა! ნახევარი მილიონი ცოტაა? – უპასუხებს ბიბლიოთეკარი.

* * *

– ოჰ, რა ნაძირლები არიან ეს მამაკაცები, არც ერთ ქალს არ აუვლიან გვერდს!
– ასე კატეგორიულად ნულაპარაკობ, ჩემი ძმარი, მაგალითად, სულაც არ არის ასეთი! შეუძლია, მთელი ღამე შიშველი ქალის გვერდით იწვეს და მას თითიც არ დააკაროს.
– კარგი რა, შეეშვი ზღაპრების მოყოლას.

– რა ზღაპრები, საკუთარი გამოცდილებით ვიცი.

* * *

ოჯახში საკმაოდ მშვიდად ვცხოვრობდით მანამ, სანამ ჩემმა ცოლმა არ დაინახა, როგორ წმენდდა მეზობელი ქალი საერთო დერეფანს იატაკის ჯოხით, რომელზეც ჩემი ტრუსები იყო დახვეული.

* * *

– რად ყარხარ ასე ძლიერ სპირტით?
– ეს ისე... დავლიე რა... პროფილაქტიკის მიზნით...
– რატომ?
– რათა არ გავცივდე!
– რამ უნდა გაგაცივოს?
– მე ხომ ზღვაში ვიბანავე, წყალი კი ცივია!
– მერე რატომ იბანავე?
– ეს ისე... გამოსაფხიზლებლად...

◎ კადრი

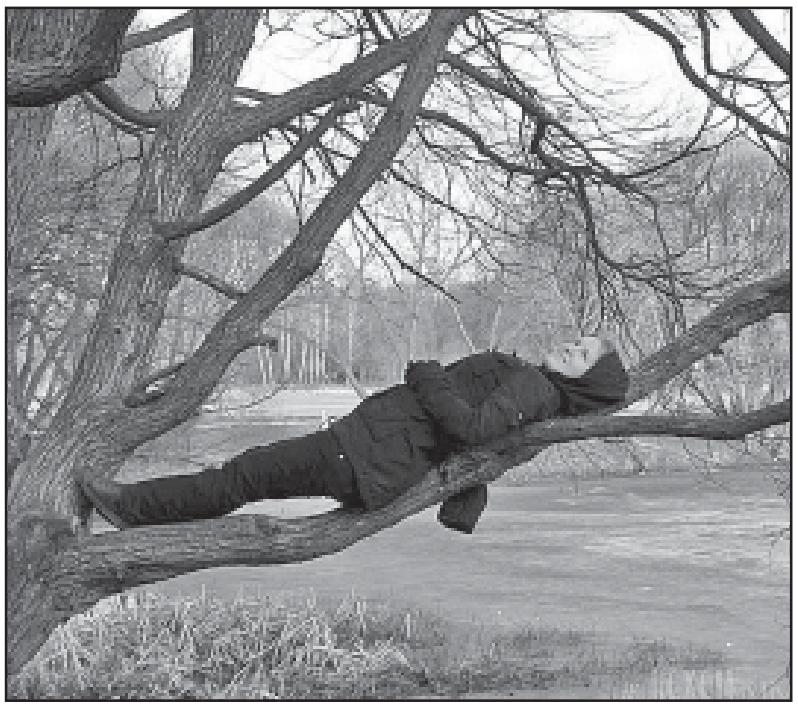

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
კოსტავას ქ. № 12.

გამომცემლები:
შპს „თანადგომა -1-გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი“ (დავით აღმაშენებლის 150. ტ: 899 79-76-79)
შპს „ახალი საუკუნე“
იბეჭდება „კოლორში“ (რკინიგზის ჩიხი, № 20)

მთავარი რედაქტორი
ალეკო ასლანიშვილი
98-65-87; 899 56-81-86

პასუხისმგებელი რედაქტორები:
გურამ გოგიაშვილი 899 53-76-16;
რუსლან რუსია 899 17-21-21;
სპარტაკ ჟობულია 899 36-00-35
პასუხისმგებელი მდივანი
მამუკა ვაშაკიძე 899 74-90- 07

ინდექსი 66434
რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიგეძდება ავტორთა ხარჯით. ავტორთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.